

308283

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
నంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 25 వ తేది శుక్రవారము.
ఆనందనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ మాస ౧౩.

No. 160
సంచిక ౧౬౦

ఆనందా ఫౌంటేన్ వేనా.

౧౪ వన్నె బంగారు నిబ్బు చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొళాయి యున్నందువలన ఇంకి చాలాపట్టును. విద్యార్థులు వేలకొలది కొనుచున్నారు. వలయువారలు కాలయాపనమును చేయకకొందురు గాక. ఇయ్యది వెడల్పు నిబ్బుతోగాని సన్ననిబ్బుతోగాని విక్రయింపనగును. వెల. రూ. 1-12-0. క్రిందవ్రాసియుండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

శృంగార నైషధము.

'నైషధం విద్యవృక్షం' అని ప్రసిద్ధిచెందిన శ్రీహర్షుని నైషధమునకు తెనుగు. ఇది శ్రీనాథుని కృతి. అతి ప్రాశస్త్యముగ విషయము, జగద్విదితము: ఈ పద్యములలో ఒక్కొక్కటికిని బీకాతాత్పర్యములు, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, అలంకారము, నిఘంటు ఎచ్చపెచ్చట ఏదేనికావలయునో సర్వమును చెప్పబడియున్నది. అతి సుందరమైన పటములకూడ చేర్చబడి మేలైన కాగితములు, చిన్నచైతన్య కలిగి మంచికాకితోబాటు చేయబడి యున్నది. రేపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము వెల. రూ. 3-8-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆన్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాహ్మే, మదరాస్.

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in bold types on Superior
Glazed Paper.

The repeated wishes of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of The Immortal Reynolds.

The Soldier's Wife.
In two volumes, now ready with illustrations Price For two Vols. Rs

1-4-0 Postage As. 3. Extra.

The Faust. a Romance in two volumes. Each volume. As 12. Postage As. 2.

The first volume of faust is ready for sale and the second is in print and will be sent soon to the purchasers of the first.

Superior Watch Co.,

Post Box 167, (A) Madras. E

పోస్ట్ జి నహా ఉచితము.

వీరనక్కరాజును మాలినియును.

ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదవటచే మానసోల్లాసము కలుగజేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుదెలిపి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

జాగ్రత్తయితే తక్షణమే వ్రాయును.

వైద్యకాశ్రీ మణిశంకర్ గోవిందజి.

అధిక నిగ్రహ బోధకాలయము.

22. బ్రాహ్మే, మదరాసు.

క్రొంప్టన్ ఇంజనీరింగు

కంపెనీ, మదరాసు.

పింటింగు ప్రెస్సులు,

రయిసు మిల్లులు,

పిండి మిల్లులు,

నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటినిన్నిటిని ఆవిరివలన గాని, గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుచ్ఛక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు ననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్కిములకు

మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది.

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లూబ్రికేటింగు ఆయిలు లకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,

మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,

7, Armenian Street, MADRAS.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

నీనా 1-౩ 0-౩-0 అణాలు మాత్రమే

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బావును

పార్శ్వపునెప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టిన

వనమూలికలచే హిందూదేశమునకు

తయారుచేయుటకు మంచిమందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.

కంచావచిటి మాచికొనిన మోసము గలగద

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోర్టు బొంబాయి; లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, బార్లిటవున్ మద్రాసు.

జీర్ణరసాయము

ఆకలి లేకపోవుట, అగ్ని మాంసము, మలబద్ధములకు మంచిమందు.

25 మాత్రల డబ్బి 1 కి వెల 1-4-0

అమృతాంజనం డిపో, ఫోర్టు, బొంబాయి.

చిరునామా:— ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా ర్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

కలరాకు నిర్దోషధము

౧౦౦-కీ-౯౯-గుణము.

తప్పక యేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషూచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరరైలుస్టేషనును దెలుపవలెను.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. వి. యం. బి.

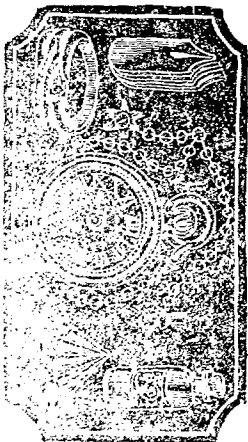
ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మధరాస్.

ఔలిగాం అడ్రసు
పండిట్, మదరాస్.

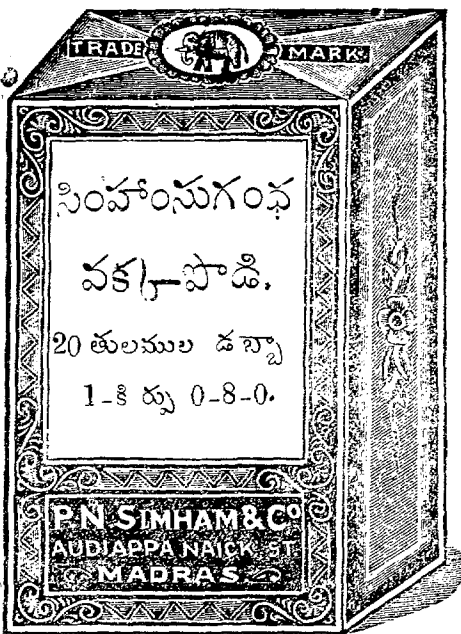
పాకెట్ లీవర్ హాప్.

దీనిక్రయము 6 చతురశులతోటి రూ 2-14-0 లు మాత్రమే!
5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ యివ్వబడును.

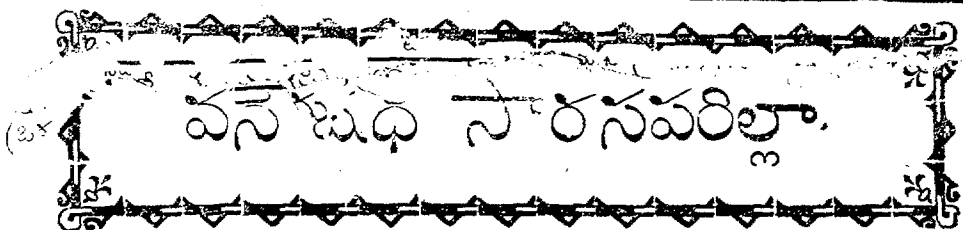

ఈ హాప్ బల్బులమైన లీవర్
పనితోలేక నాణ్యమైన యంత్ర
సామానులతో తయారై యిప్పు
డే నూతనముగావచ్చి యున్నది.
కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుం
డా సరియైన కాలక్రమము చూ
పించు వాచ్ యిచ్చును. మిగుల
సుందరమైనది. దీని 6 బహుళ
తులనివ్వఁ:- (1) నాణ్యమైన
చేతిగుడ్డ, (2) పరిమళమైన ఆత్మ
రు సీసా, (3) స్వాకారమైన
ఉంగరము, (4) గడియారపు గొ
లుసు, (5) వివిధమైన స్ట్రీటులబు
(6) దివ్యమైన పాకెట్ కంపాసు.

దయచేసి ఈవినిశయమును వ్రాసి తెప్పించుకొనును.
వి. ఆర్. వెంకటరమణ అగుసుకంపెని.
నెం. 7, కోపువెంకటాచలయ్యర్ సుండు, మద్రాస్.

పి. ఎస్. సింహం. అండు కంపెని,
26 ఆదియప్ప నాయకపిడి, మద్రాసు.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.
కీళ్ళపోట్లు, పాలెవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన
నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచెయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక నీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండునీసాలు
వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.
నీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫననవాడి. నం: ౨. బొంబాయి
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

లక్ష్మి.

బలనర్థబోషధము.

మెదడులో పటుత్వము లేకుండుట, శ్రీలు వెట్టిగా
యేడ్చుట, మలబద్ధము, నిస్సారత, నిర్వృణ్ణము, వేన్నెముకలో
నొప్పి, పాలిపోవుట, నపుంసకత్వము మొదలగు వానిని తుదిర్చి
శరీరమునకు బలమిచ్చును. ఇది దేహములో కండలను పెంచును.
నెత్తురుకు, మెదడుకు, రక్తనాళములకు విశేషము బలమొసం
గును. మూడుబుడ్లు వాడవలసినది. మిశ్రోగము నయమగును.
మిశ్రు క్రొత్తమనుష్యులయినట్లు కనపడును.

లక్ష్మి మియంటియందు ప్రతిరోగమునకును బలమును
సామర్థ్యమును, తేజస్సును ప్రసాదించును. మంచి ఆరోగ్యము
మంచి దేహపటుత్వము యుండుటవలన గల జీవితేచ్ఛ నిది
యొసంగును. బుడ్డి 1కి విలువ 2-4-0 మూడుబుడ్లు విలువ 6-4-0
లక్ష్మి ట్రానిక్ మాత్రలు, 32 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి 2-0-0
సోలు ఏకెంటుల హెయారు డ్రగ్ స్టోర్సు
నెం 106, మింట్ స్ట్రీటు, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల నెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాగ్ధేయల కుద్దేశంపబడిన ఆత్మరహస్యగోపనలయును.
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాసన
యుండునది, కొన్ని ఏళ్లరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతిరుమాలు మిదగాని, కోటుమిదగాని కొన్ని
బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పతోట
లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ ఆధునమైన వేయికముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మర యొక్క సువాసనభవిం
చుటకయి ఆటోదిల్ బహార్ యివ్వమని మిదగ్గిరినన్న
సాపుకీపరు నడుగవలయును వారితావున లేదని మాకు వ్రా
యుడు. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
క్లబ్ బుడ్డి ఆత్మరగల పెద్దసయిబుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరలో
మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ యించుచు కార్డులు దజ్జ 1-కి
0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును.

సోలు ఏకెంటులు-అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్
కమిశన్ కంపెని, 155 జూమా మసీదు, బొంబాయి.
మదరాసు ఏకెంటు:- మెహత పురుషోత్తం మూర్తి
నెం 23, వై నాబజారు రోడ్డు, ప్రవరు బజారు సమీపం మదరాసు.

నర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికీ తల్లి.

ఇది సంజీవనంట్టి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన భూగర్భ
కుల అతిరహస్యపు జ్యోషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన
వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిశములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంస
కత్వము పోగొట్టుటకు యంతేమిమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ
దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్వారములను సంభవించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజుపంటిది. రక్తమును
కుభ్రపరచి నగములకు పటుత్వమున్న దేహమునకు బలమిచ్చు
కాంతియు నిచ్చును. 20 చిథములకు సేవములను మొదలంట్లు
నాశనము చేయుటలో సంజీవనంట్టిది "నర్వజీవన్" ఇది.
శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు కృష్ణులు అందఱును సువర్ణా
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి
మిగుల బలమును ఆయుర్యుద్ధి యొకలుగును.

వెల టిన్ను 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము
ప్రాఫెసర్ డి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ
16 కృష్ణపు మొదలివిడి, తిరునల్గిళ్ళ, మదరాసు

గ్లోబ్ కంపెనివారి బొటనవ్రేలి ముద్రపెట్టెలు.

చాలా ప్రసిద్ధిగాంచినది. వందలు
వందలు విక్రయము. వెల పెట్టె 1-కి
రూ 1-4-0 పోస్టాభివృ వేరు ప్రాంమిసది
సోట్లు మొదలగువాటిమీద నిశానిదార్ల
చే వ్రేలిముద్ర వేయట సర్వత్ర అవలం
బించుచున్నారు. వర్తకులు, డాక్టర్లు,
యినాందార్లు మున్నగు వారికి ముగ్గు
ఉపయోగము.

గ్లోబ్ కంపెని, గుంటూరు.

పండ్ల పొడి.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.
పంటి నెప్పలకు దివ్యోషధము. సువాసనగలిగి
ఉండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగిఉన్నది
అమృతాంజనము దిపో పోర్టు బొంబాయి.

పొగయోడల రాకపోకలు.

చెన్నపురి నాకాశ్రయమునం దున్నవి.

1914 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 25-వ తేది

ప్రీతురు పేరు.	బయలు దేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
క్లాక్ ఫిరా సాన్	లికర్ ఫూలు	14 సెప్టె	కలకత్తా	24 సెప్టె
చిక్ ద్వారా	బొంబాయి	14	కలకత్తా	—
జెయిడా	రంగూను	15	రంగూను	—
చుప్రా	లండను	15	కలకత్తా	—
సి. ఆప్ కార్	ప్రెయిటన్	17	ప్రెయిటన్	—

రానున్నవి.

బహుమార్	బొంబాయి	25 సెప్టె	కలకత్తా	25 సెప్టె
క్లాక్ ఫర్మాషన్	గాలి	24	లండను	26
క్లౌన్ అమిలియా	కలకత్తా	25	బొంబాయి	26
అమెక్యజి	నెటూర్	30	రంగూను	30

ఈతేదులలో కొంచెము మార్పుండును.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 25-వ తేది

ప్రదేశములు.	సెప్టెంబరు 25 తేది, ఉదయం 8 గంటలకు హాయం వీడనము అంగుళములు.	కడచిన 24 గంటల లో, నీడను ఉష్ణోగ్రత.		వర్ష పాతము.		
		అధికతపోషణ (X త.)	అ. పుష్కలతపోషణ (X త.)	కడచిన 24 గంటలలో	8వ వ్యవసాయము. నేటికి 18వ మొ. నేటికి గుంటు	
గోపాలపురము	29.795	89.0	78.2	...	51.92	29.90
వాల్తేరు	29.818	85.5	75.7	...	37.94	28.71
కాకినాడ	29.829	89.8	77.5	...	27.87	22.85
బందరు	29.834	91.3	77.2	...	27.48	24.82
గుంటూరు	...	91.0	75.1	0.70	22.81	...
నెల్లూరు	29.812	89.8	76.1	0.29	12.88	12.46
మద్రాసు	29.881	88.0	75.8	...	21.82	16.77
కడపూరు	29.818	91.3	75.6	0.86	27.68	16.88
నాగపట్టణము	29.821	90.5	76.1	0.05	12.98	12.57
కొలంబో	29.876	87.5	74.1	0.08	26.26	41.16
తిరువనంతపురము	29.865	87.0	76.3	...	44.88	40.76
కొచ్చిక్	29.851	87.8	76.2	...	82.15	87.92
కల్లికోట	29.857	86.8	75.1	...	95.24	99.18
చుంగూరు	29.859	84.7	78.6	...	184.44	115.26
బొంబాయి	29.881	85.9	77.5	...	80.96	68.51
హైదరాబాదు	29.794	86.8	71.8	0.08	39.78	25.12
అనంతపురము	...	87.0	78.1	...	18.56	18.54
బళ్లారి	29.828	90.7	72.3	0.61	12.10	12.49
కర్నూలు	29.852	88.5	78.4	...	24.69	21.08
కడప	29.818	82.6	72.8	2.08	20.00	20.66
దెంగుళూరు	29.815	82.5	66.8	...	21.28	23.56
కొడైకనాలు	22.775	65.1	58.6	0.62	37.77	31.91
ఉదకమండలము	28.000	67.0	40.2	...	31.08	36.83
కోయంబతూరు	29.850	89.3	70.8	...	4.40	9.36
నెల్లూరు	29.841	90.5	78.2	...	20.88	25.92
సేలము	29.851	93.0	75.0	...	21.01	26.43
తిరుచనాపల్లి	29.816	91.9	74.0	0.82	29.95	15.42
పుదుకోట	29.812	92.4	77.1	...	19.74	18.96
మధుర	29.853	95.2	76.9	...	11.95	16.68
తిరునల్వేలి	...	...	...	0.55	1.65	6.70

దీర్ఘకల్పముయొక్క వైశ్ణవీయమున వాయుభాగము

కొంతటిగి బంగారోభాగముయొక్క ఉత్తరమున కొంచెము పోయినది. దత్తమండలములలో దీనిని పాగుగల్గినది. ఇప్పుడు పురీతిరమునకూడ నీటిని పడవలో పోయి పాములు దానికొంటే 2 మొదల 4 దీర్ఘలవతుల పోయినట్లుగాలదు. దత్తమండలమందును, దక్షిణమునను వాయుమండలమున తేమ పోయినట్లుగాలదు. మట్టలు దట్టముగాపట్టియున్నవి. చిన్న చిన్న జల్లులు చాలవోట్లపడినవి. నిన్న కడపలో 2 అంగుళములవాన కురిసినది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న,

వాతావరణాశ్రయము.

వృత్తాంతములు.

భద్రాచలం శ్రీలసభ:— గోదావరిజిల్లా భద్రాచలం తాలూకా భద్రాచలం గ్రామములో ఆంధ్రనాటియలచే శ్రీశైవస్థిలు వారువారి అప్పగారగు శ్రీమతి మొక్కరాజు యొక్క దేవమ్మగారి ఆధిపత్యముక్రింద నీ నెలది 5 వ తేదీన బాలికాపాఠశాల భవనమునందు పథిచేయబడినది. ఆసమయమునందు పురశ్రీలందరు చేరి రాజ్యక్షిని వెల్లడిచేయుచు చేసిన తీర్మానముప్రకారము ఈరోజువరకు హోయక్కె లెస్సీ లేడీ వెంట్రండ్ ప్రభ్యోగి మద్రాసు నుండి 60 గాసు రు 360 రాయి సందాధనము కూర్చబడినది. ఇందుభద్రాచలం జమీదారిగి గారు మారుమోపాటులిచ్చిరి.

విద్యార్థుని ఆత్మహత్య:— డాక్టర్ పాశ్చర్యమున కృష్ణ పరిక్లర్ అన నాతనికి కేశవడిక్లర్ అన పుత్రుడు జోకడు గలడు. ఈసుతు జోక హస్తలసంబు బసచేసి చదువుకొనుచుండెను. పసివాడై యెంటరిగ వసించుచుండినందున కాబోలును, వాడు తనతండ్రిపంపిన ధనమును ధారాశ్రమగ వృద్ధాభిర్బువెట్టి, కొంత ఆపవేసెను. ధనసహాయమునకై తండ్రికి వాడు మరల జాబువాసమునకు వెళ్ళి యెట్టిసహాయమును గాని చేయననెను. అంతట నా విద్యార్థి యేమిచేయుటకును తోచక, తుదకు ప్రాణత్యాగమునకు నిశ్చయించుకొని యొకరాత్రి 7 1/2 గంటలకు రైల్వే లైకకర్లకు వెళ్లి, సిగ్నల్ తంతులకు కాళ్ళనుమలిచేసికొని, చెవులను ప్రతితో నడచుకొని, లైకమీద తలవెట్టి పండుకొనెను. పిమ్మట బ్రెయిక్ వచ్చి పోగా, తలయు, మొండెమును వేరై వాడు చచ్చెను.

మరణము:— బొంబాయిలో నోకగొప్ప పుస్తకశాల లాధికారియగు శ్రీమతి రాధాబాయి ఆత్మారాం సాగూట్ అన నామె కీర్తిశేఖరాలయెనని తెలియజేయ చింతిల్లుచున్నాము. 50 ఏండ్లకుపూర్వ మిమెభక్తగారిచే స్థాపితబడిన వైపుస్తకశాల నీయును ఈహయామున నిష్పటియభివృద్ధిదశకు తెచ్చెను. గాడువారు తమతమ గౌరవార్థమునకు మనుగడగల మానియని సర సారాంశం చంద్రావర్తముగా రాకప్రసంగ సంరక్షమున ప్రస్తావించి మన్నించిన యంగనామణి యామెయే. ఇంతిప్పుడై యొక్క మరణసందర్భమును పురస్కరించుకొని బొంబాయియందలి పుస్తకశాలల వారందరును తమతమ దుకాణములను మంగళవారమునాడు మాని యుండినది ఆవర్తక నివయమునం దీమెయందు ప్రజలగుల గౌరవాభిప్రాయమును వెల్లడిచేయుచున్నది.

ప్రాశ్నదేశమునకు 1870 సంవత్సరమునందు ఎమిలి ఆలివియరు గారు మంత్రిగనుండిరి. మూడవ నెపోలియను జగ్మనలచే పరాభుతుడై నపుడు జగ్మరు రాజునకాయన వ్రాసినబాబును డ్రెంచివార్తాపత్రికలు లిరిగి ముద్రించినది. ఆలేఖయంద్రిండిరివివయముగలవు. నీవు మాదేశమును నాక్రమించుకొనెదవేని వేరొక ముప్పదేండ్ యున్నది నాకభిచెదవు. నీవు స్వభావాపేక్షను విడిచివేసి జగ్మరు లేటిసనాతులకు నుస్థిమిత్రత్వమును సమకూర్చుగలవు. నీవు విజయునకలె గ్రహరించెదవేని ప్రహర్యు విరుద్ధముగా లేటిసనాతుల సహాయమును నిర్మించెదవు. చిరకాల భోగలోల్యము కలన మావీర్యమును సారరసితముగా నిచ్చినందులకు వేపుడు మమ్ముల విక్షించెను. విజయ నిర్వహణలైనను నీ ప్రజను జాలని దేవుడు విక్షించును. మహాశయ! పరాజితుని మాటలు గానాపలకులకు నిర్దోషముచేయకుము. జీవాత్మభాగంశమున నెపోలియను పరాజితులను లెక్కనేయకుండెను. దాని ప్రతిఫలము వాటర్లు యందు గలిగి నది.

భీమునిపట్టణములో వృషము:— ఈనెల తే 14 కి గాత్రిసుమారు 9 గంటలు మొదలు పగలు సుమారు 9 గంటలవరకు విరామములేకుండ 12 గంటలు ఉరుములు మెరుములతో ప్రచండమైన వృషముకురిగినది. పట్టణములోని అనేక గృహములు, గోడలు, కూలినవి. సుమారు 150 పదవలు ప్రవాహములలో కొట్టుకొనిపోయి కనిపించుకొనదు. నాలుగ్రామాల భూములలోని పశువులు, గొట్టెలు వనైరాజంతువులు గంటు గోగువార వైరులు, విశేషముగా కొట్టుకొనిపోయినవి. కుమ్మర పాలెం గ్రామములో భాదరాని మరికొందరు సాహెబ్ బహద్దూర్ గారితోటలను వారి యింటికి ని విశేషముగా నష్టముకలిగినది. సదరు సాహెబుగారు కుటుంబసహితముగా చాలసంవత్సరమునుండి ఒకతోటలో కాపురము న్నారు. ఆరాత్రిరెండుమాడు పెద్దగడ్డలుపొంగి తోటలో

ప్రవేశించి కాపురమున్న యింటలో జొరొడి సదరుయింటిలో సామానలన్నిటిని ధ్వంసముచేసి యింటిని నేలగాల్చెను. ఆప్రక్కనన్న దాఖలెంతింటిలో పిల్లలు, బంధువులు వస్త్రాలవెల్లి పోవచ్చువారి వాస్తవ్యాణముల దక్కించుకొనిరి. రెండుమాడువేల రూపాయలవరకు సాహెబుగారికి నష్టమువచ్చియుండును, అనియొకరు వ్రాయుచున్నారు.

క్రష్ట పరిశ్రమాగారము.

గ్లోబు శ్రీక కొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

కొద్దికాలమునకు ముందు ఎస్సెనలోనున్న క్రష్ట సంఘమువారి యంత్రశాలలను నేను చూడగంటిని. ఇటీవల నాంగ్లేయుల కండప్రవేశములేకుండ చేయబడినది. ఈ పట్టణము పొగతోనుండి చీకటులుక్రమ్ముచు పెక్కివర్గమునకన్న సధముగా నున్నది. ఈసంఘమువారి క్రధానకార్యాలయము కట్టి నూరేండైనది. అదియొక చిన్న భవంతి. దానియట్లు నిష్పాదీయంత్రశాలలను గట్టించిరి. ఆయంత్రశాల లెన్ని యెకరముల భూమి నాక్రమించియున్న వోవానిలో నెంతయందీ పనివారంద్రు పనిచేయుచున్నారో అనుదినమున ప్రిటన్లుల ఉక్కు కరగబడుచున్నదో యావిరము తెలియకలెనన్న అనేకసాధనములున్నవి. కాన వట్టి పాదీతంకెలను వ్రాయుటలని ప్రయోజనములేదు. డబ్బు వెట్టుబడియే ముఖ్యవిశేషములలో నొకటి. ఈ యంత్రశాలలన్నిటిని పనలుచేయుటకలన వచ్చిన ఆదాయముతో నే మొన్న మొన్న టోకరకును వారు కట్టించిరిగాని మరల నేమియును వెట్టుబడి వెట్టలేదు. క్రష్టగారు చనిపోయిన పిమ్మట ఆయనభార్యకు నిత్యకృత్యమునకు సాచ్చివ్యవలసియుం వలనకుట మరలకొంతమూలధనమకరవైనది. క్రష్టగారికుమార్తెలెక్కిరికిని. మాత్రమే యాయంత్రశాలల యందు స్వస్థావ్రింత్ర్యమునుగలదు. వారిలోనొక్కతె మోరునాను బాష్టాననునతని వెంట్టిగూడెను. క్రష్టవానబాష్టానను వేరుతో నాతడే వీనికి వేరునకు వెట్టగానున్నాడు. జగ్మను చక్రకర్తి గారికికూడ యాయంత్రశాలలలో కొంతసంబంధ మున్నదని యనుకొందురు. ఎస్సెనలో నీసంఘమువారి కొకస్వంత స్మతముగలదు. ఓరిఫోపగల వారందరో అనేకదేశముల నుండి వచ్చుచుండును. వారివాస్తవ్యములో నివాసమునకును భోజనాదికమునకును నిష్కపాయముల సుఖమువారే చేయించెదరు. పనినిర్వహించుకొని కాతాదారులు వెట్టిపోవునప్పుడు లేరుమగ భోజనాదికమునకు మీరుమాకేమియు నియ్యనక్కర లేదని యుపచారోక్తులను చెప్పి పంపించుచుండురు.

ఆబసలోనున్న వృషు కాతాదారులు స్వేచ్ఛగా నుండవచ్చునుగాని కర్మాగారమునకు పోయినప్పుడు మాత్రములు గాదు. లోనికిరానిచ్చుటకు చిట్లును పోనులనిచ్చు పద్ధతిగలదు. ఒకప్రదేశమునుండిమరొకప్రదేశమునకు మాటలాడుయంత్రములు (తెలిపేములు)న్న వికాస మాడబోయిన వారివేరు ప్రధాన కార్యస్థానమున వ్రాసి కొంగురు. వారి తో గూడ నెనరో యొకరుండురు గాని యొక్క ని ము ప మైన నేమరియొంటిగా విడువరు. నేను కర్మాగారమునకు పోయిన రోజులలోన న్న నుదినము నొక డైరక్టుర ప్రతిపాలకులలో నొకడు. లోనికితీసికొని పోవుచుండెనుగాని విదేశదొరతనముల వారికిరకు యుద్ధపరికరములను నిర్మించుచున్న ప్రదేశములకును నన్న వెంటగొనిపోయి చూపించుట కతనికినుండ నధికారము లేదు.

ఒకపని నిర్వహించుట కమెరికావారు నియోగించుపని వారంద్రులకున్న నిర్దేశమువారు నియోగించుచున్నది. యధికము. ఇంగ్లీషువారు నియోగించుసంఖ్యకన్న జగ్మరువారు నియోగించుపనివారంద్రులకుపరింత హెచ్చు. నేను జగ్మరీలో నన్న కర్మాగారముల వెన్నిటిలోనూచితిని. జగ్మరుపనివారంద్రు వినుగులేకుండ విడువకుండ పనిచేయుచుండురుగాని వారికి ప్రాశ్న అమెరికాదేశీయులకు పనివారంద్రును నూత్నబుద్ధి లేదనియు 2 క గంటకాలములో నాంగ్లేయదేశపు పనివాడు చేసినంతపని జగ్మరుదేశపుపనివాడు నేయలేదనియును నేనుకని వెట్టగలిగితిని. పనిసాంభించు నేర్పు వారికిలేదు. యజమానుల యజ్ఞకొరకు వారెగురుమాచు చుండురు. యజమానుల జ్ఞాపించినప్రకారము తురతపుకుండవారుతమపనినిర్వహించుటగాని పని జరుగుచున్న కొలది కలుగుచున్న మార్పులను పని పూర్తియైన తేబుబ్యవసానమును వారు గ్రహింప నిందుకయు శ్రద్ధయానరు. ఈ కర్మాగారములలో యుద్ధ పరికరములనుమాత్రమే గాక వైలుబండ్ల యరుసులను, చక్రములను చిత్రవిచిత్రములగు నుక్కుపనిముట్లను విశేషముగ చేసి ప్రపంచమందంతటను విక్రయించుచుండురు.

క్రొత్త క్రొత్త యువనాగకరములగు పనిముట్లను కనిపెట్టుట ప్రత్యేకము నూరుంది రసాయన శాస్త్రజ్ఞులు గలరు. అట్టి పరికరములను కనిపెట్టుటకు వారికి గల సహజమైన ప్రభుత్వమును గాని పనిలను నడిపించు చక్కని ఏర్పాటులను గాని నేరంగుగా కొనిగూడుటలేదు. ఈ మహాయంత్రాలను నడిపించువారికి యంతాహమును మాత్రమే అధికముగ కొనియాడుచున్నాను. అప్పటికే ఇంగ్లీషువారికి జన్మశతాబ్దము స్నేహభావ మనుకూలముగ లేదు. ఆవిషయమున కొన్ని సంభాషణలకు వారికిని జర్మనీవారికి ఇంగ్లాండు నందనూయిత కనపరచుకొన్న ఇంగ్లాండువారి పట్టికి చేసిన ఘనకార్యములను ఇంగ్లీషువారియెడల తమకుగల గౌరవభావమునే జర్మనులు వెల్లడించినను, శీఘ్రముగనే ఆలస్యముగనే ఇంగ్లాండు నందగ్రోక్కరలైన గట్టితలంపు జర్మనుల కున్నట్లు నేను వాగుగా కనిపెట్టితిని.

ఒకనాడూ వర్తకసంఘములలో పెద్దయుకొన్ని యింటికి నేను విందునకు వెళ్లితిని. మాకు పురకును జరిగిన సంభాషణలు నాకు వాగుగా జ్ఞాపకమున్నది.

“అంగ్లేయులగు మీరందరు నసంబద్ధములగు తలంపులు గలవారినని మాకు కనబడుచున్నాను. వ్యాపారమెరిగినవారు మీరేయనియు మీరేకద్రుపడి వ్యాపారము చేయువారనియును మీకసంభావముకలదు. కాని మీరంతర్జాతీయప్రశ్నల నితర ప్రశ్నలతో కలుపుచున్నారు. జర్మనులను మీకును స్నేహ మనుకూలముగా నున్నదా లేదా? జర్మనులను మీవై సదభిప్రాయము కలదా లేదా? అని మీరడుగుచున్నారు. జర్మను రాజ్యాంగము వారి ఏర్పాటుల కీ సంబంధములవలన మార్పు గలుగునా? అని అడగెను.

మాదేశములో జనాభిప్రాయము ననుసరించియే రాజ్యాంగమువారి ఏర్పాటుగూడ నుండునని నేనంటిని.

నిజమే, దొరతనమువారే జాతీయాభిప్రాయమును కలిగించెదరు, లేదా, లేదు కనుకూలముగా జాతీయాభిప్రాయము మారునట్లు తమ వశికరణకే కిని వినియోగించుచున్న యితడనెను.

ఇంగ్లాండుదేశములో జాతీయాభిప్రాయమును దొరతనమువారి పద్ధతికిని సంబంధమును లేదని అట్టిని బోధపరచుటకు కొంత చెప్పగలసివచ్చినది గాని నేను చెప్పినదాని నంతయు నతడు పూర్తిగా విశ్వసించలేదనియు, మనదేశములో ప్రకటింపబడుచున్న యభిప్రాయలగు వాస్తవప్రకటనలలోని వార్తలను పరిశీలించు దొరతనమువారి యధికారలసంఘముకంటి యుండి తీరవలెనని యతనికి దృఢాభిప్రాయమున్నట్లు నేను గ్రహించితిని. “అట్టి ఏర్పాటు లేనిచో దొరతనమువారి పద్ధతి నిరంతరాయముగ నెటులు కొనసాగగలదని, యితడడిగెను.

ప్రజాపరిపాలనమునకు లోబడిన దేశములలో సంతృప్తి ధీమతముక ప్రశ్నములును వైశ్యవిషయక ప్రశ్నములును పరిష్కరింపబడుటకు సౌకర్యములు తక్కువగా నుండుట సహజమేయనియును, మాదేశమున కట్టిచిక్కుకలదనుట నిశ్చయమేయనియును, అట్టివాదలేని మీదేశము వంటిదేశములలో దొరతనము వాచొక్కపద్ధతినే ఏర్పరుచుకొని దాని ననుసరించియే ఏండ్లతరచుగ శాస్త్రములు జరిగించుట కవకాశము కలిగి యుండుననియును నేనతనితో నంటిని.

నిజమే 50 ఏండ్లవరకునుగూడ మేముకొక్కపద్ధతినే ఏర్పరచు కొంటిమి. మీనాకానై న్యము నెరుగ్నగల ఏర్పాటు లీకాలపరిమితిలో ముగియుటకు తగిన సవరణలను మేము చేసికొనుచుండవలెనని యితడనెను.

జర్మనులు భావప్రధానములని అందరును తలచుచున్నారు. అట్టివారు దక్షిణజర్మనులని కొంతవరక కచ్చునేమోగాని ప్రాంతాల్లోని జర్మనులతో భావములన్నను, దక్షిణజర్మనువారి పద్ధతికి ముగించు లక్ష్యరాగూడదు. అపద్ధతులతో మాభావములు సుమన్యముగనే యుండవలెను. నామట్లునకు వాక్యం గ్రేము లిదివరకుచేసిన గొప్పసమలకు వారియందధిక గౌరవము కలదు. వారిపరిపాలనాధర్మములను నేను జ్ఞాపించుచున్నాను. వాకుమారుడు మీదేశములో నొక కళాశాలలోనిపుడు చదువుచున్నాడు. వేటయందు మీకుగల యభిరుచిని మీనాకాదళ సాయధర్మమును మేము జ్ఞాపించెదము. మేము జ్ఞాపించుచున్నాముగాని నే మే మావిషయములలో మిమ్ముల మించవలెనని కోరుచున్నాము. 16వ శతాబ్దమున స్పెయినుదేశమున, 17-18 శతాబ్దములలో ఫ్రాన్సుదేశమున 18-19 శతాబ్దములలో ఇంగ్లాండుదేశమునగూడ నెటుల శాస్త్రాభివృద్ధియందున్న దేశములలో ప్రాధాన్యమున వర్ణించినచో, అటులనే 20 వ శతాబ్దమున జర్మనీదేశము ప్రధానస్థానము నాక్రమింపవలెనని మేము కోరుచున్నాము. ఇంగ్లాండుదేశము మాదాండ్డు రాకుండిన గాని మాకదిసాధ్యముగాదు. ఇంగ్లాండుదేశమువారుతమ నాకా

దళము సధికముచేయు చున్నందులకు మాలో ప్రధానాధికారులు ఇంగ్లీషువారిని నిరసించుటలేదు గాని మాదేశమునకు నాకావ్యయమును బలపరుచుటకు కావలసిన ధనమును జెప్పినట్లుట ప్రజలయనుచు బడయుటకు సాధారణ ప్రజల యెరుట వారికుత్సాహము కలుగుటకు తగిన మాటలు చెప్పక తప్పదు. ఇంగ్లీషువారి ఆదర్శములకొన్ని జర్మనుల ఆదర్శముల కన్న మిన్నలనియే నేను తలంచుచున్నాను గాని మొత్తముమీద ఇంగ్లీషువారు బలము చేడి యున్నారని మే మూహించుచున్నాము. స్పెయిను పోర్చుగలు ఫ్రాన్సుదేశముల సామ్రాజ్యముల నశింపజేసి మీరు మీ సామ్రాజ్యము నెటుల నిర్మింపగలిగితో అటులనే మీరెప్పుడు మీ సామ్రాజ్యమునెల నసమర్థులగుచున్నారు గావున మీ సామ్రాజ్యమును నాశనముచేసి మేము మీ సామ్రాజ్యమును నిర్మింప గోరు చున్నామని యితడనెను.

జర్మనులో దినదిన మభివృద్ధియగుచున్న సోషలిజం (సర్వసమత్వము గోరువారు) నిరోధముమాట యేమని నేనడిగితిని.

యధ్యమ లేనప్పుడే వారి గందరగోళముగాని యధ్యమారంభమైనప్పుడు జర్మనులందరు నొక్కటే యగుదురు. మీదేశములో సోషలిజం మూత్రములు చేయును. సమయము వచ్చినప్పుడు స్వవిషయములకన్న దేశవిషయములను జర్మనులందరధికముగ చూతురు. వెనుక కార్యకూలలగు నాంగ్లేయు లిప్పుడు సహజాభిమానప్రధానమైరి. వెనుక సహజాభిమానప్రధానలగు జర్మను లిప్పుడు కార్యకూలలగుచున్నారని అతడనెను.

జర్మనుల ప్రపంచ వ్యాప్తమున సామ్రాజ్యమునకు స్థాపులు వ్యతిరేకులుగా నున్నారే. దానికేమి సాధనమని నేనంటిని.

అదిగూడ నిజముగనుటమేగాని ఇంగ్లాండుదేశము నెరుచించుటవలెనది యంతకష్టముగు నంశముగాదు. మేమీ రెండుదేశములను వేర్వేరుగా నెదిరింప గలిగినచో మేము రెండుదేశములకుగూడ జయింపగలుగుదుము. రాజ్యాంగ తంత్రవేత్తలట్టి సంవిధానమునే ఆలోచించగలరని అతడనెను.

అటులేనచో జర్మను లాంగ్లేయులనుకూడి రెక్కినవారి నందరిని జయించు విషయమున మీకు విశ్వాసములేదా అని నేనడిగితిని.

ఆవిషయము చెప్పకొనుటమాత్రమేతగినదిగాని క్రియ కక్కురకు వచ్చునదిగాదు. అదియిచ్చివధితియని మీపత్రికలు గూడకొన్ని వ్రాయుచున్నవిగాని అదిసాధ్యముకానిదని మీదేశములో మీరూమాత్రములోచింపకుండురా? అని అతడనెను.

స్పెయిను దేశము యొక్క ఆధికారమును, నెపోలియన్ యొక్క ఆధికారమును గూడ ఇంగ్లీషువారడగ ద్రొక్కిరి. మరి యెవ్వరికినిగూడ నట్టియధికారము కలుగకుండచేయుటకు ఇంగ్లీషువారు సమర్థులని నేనంటిని.

ఆరోజులలో ఇంగ్లాండుదేశమున నంతకలహములు లేవు. అప్పటినితిగతులు వేసిన అతడనెను.

నెపోలియనును జయించుటకు మీకు సహాయముచేసి నందులకును ఫ్రాన్సును జయించినప్పుడు మేము తటస్థముగా నున్నందులకును మాపట్లమీరెట్టి కృతజ్ఞతను చూపెదరు. ఇంగ్లాండుదేశము సాయముచేయకుండినచో జర్మను సామ్రాజ్యము కలుగుటకే యవకాశములేదే అని నేనంటిని.

కృతజ్ఞతయా? మిత్రమా నీవువరల, రాజ్యతంత్రములో భావప్రధానమును మితితముచేయుచున్నావు. ఇంగ్లాండుతో మేము చేసికొనిన ఏర్పాటువ్యాపకాంక్ష సంబంధముగనదిగాని సహజాభిమానప్రధానముకాదు. మీసామ్రాజ్యమును మేము కొనియాడుచున్నాము గాననే దానిలోకొంత భాగమును మేము మాక్రమింప గోరెదమని అతడనెను.

అది చూడవలసి యున్నదని నే నంటిని.

వార్తాపత్రికలు.

ప్రపంచమునకు వార్తాపత్రిక లనేకములు గలవు. వీనిలో గొన్ని పత్రిక లొక్కటే భాషలోను, గొన్ని ఒక్కటికంటె నెక్కువభాషలలోను ప్రచురింప బడుచున్నవి. లోకమునందంతటను గల పత్రికలసంఖ్య 5500, 6000, వీనికి మధ్య నుండును. జర్మనీలో దినపత్రికలు గమరమి తొమ్మిది వందలు గలవు. వీనిలో ప్రాణకుభోర్నందు ప్రచురముగ “పోస్టుజీటంగ్” అనునది విరోహింపబడుతోకల్ల మొదటి పత్రిక. గ్రేట్ బ్రిటనునందు నిన పత్రికలు రమరమి 250 మా

త్రమె గలవు. ప్యారిసునందు మూడు ఒకవంద యేబదియే. ప్యారిసు పత్రికలలో “లీపెటిజ్ జర్నల్” అనుదానిప్రతులు లోకమునందలి యితరపత్రికలవారికంటె నెక్కువఖర్చుగుచున్నవి. ఇండియానుకు దేశభాషలలో ప్రచురింపబడు పత్రికలు ప్రపంచమునందలి యితర దినపత్రికలకన్న నెక్కువగ ప్రబలచే చడునబడుచున్నవి. ఇట్టిపత్రికలలో నొక్కటి యొక్క గామముందు ప్రతియింటను, ప్రతులు బొత్తి చినిగిపోవు నంతవఱకు, చదువబడుచుండుట నైయభిప్రాయమునకు గొప్ప ఆధారము. పర్షియాలో మొత్తముగినా నాటుపత్రికలు మాత్రమె గలవు. వానిలో నొక్కటి సిరియక్ భాషలోను, తక్కిన యెదు నచ్చుచే దేశభాషలలో ప్రచురింపబడుచున్నవి. ఈపర్షియాపత్రిక లేవియు, నిటీవలివఱకు, ఇచ్చటివరకె అక్షరముల అచ్చులసహాయముతో నచ్చొత్తింపబడుచుండెడివిగావు. చెక్కు (ఎంగ్లేవుచేయు) పద్ధతి నవలంబింపబడుచుండెను; బోర్ని యోద్విషమున 1807 వ సంవత్సరము ఆగస్టు నెలలో “సార వాక్ గజెట్” అను పత్రిక ఆంగ్లభాషలో ప్రచురింపబడుటకు ప్రారంభింపబడెను. బెస్టాండులో ప్రచురింపబడు పత్రికలెడతరపుకొన పత్రిక లనియు, అంతకన్న నత్తరమున, పత్రిక లేవియు ప్రచురింపబడుట లేదనియు, కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందటి వఱకు తలచబడుచుండెను. కాని, అలాస్కాలో కేప్ ట్రెన్చెన్ ఆఫ్ జేల్సునద్ద (అనగా, ఆర్క్టిక్ సర్కిలులో) “ఎస్కిమో బుల్లెటిన్” అను పత్రికయొకటి యాపుడు ప్రచురింపబడుచున్నది. ఇది సంవత్సరమున కొక్క సంచికవఱకు ప్రచురింపబడుచుండుట నిక్కమేగాని, యింక విశేష వర్తమానములును, వార్తలు ననేకములు క్రోడీకరింపబడి ముందును; ఈ పత్రిక ప్రతుల నా ప్రాంతమున ప్రజలు విశేషముగ చదివెదరు. చీనాదేశమున జనసంఖ్య యెక్కువగాదా? అచ్చట దినపత్రిక లిరువదియైదుగూడ నున్నట్లుల గానము. వినును, అచ్చటి పత్రికలలో ప్రపంచములోనెల్ల మొదటివిగనండు పత్రికలు రెండు గలవు. “కైపోవా” అనుపత్రికయే మొట్టమొదటిదని యెరోపియనులు గొందరు తలచెదరుగాని, యది ప్రారంభమయి రమరమి వేయిసంవత్సరములె యాయెను. దానికంటెముందు “పెకింగునూన్” అనుపత్రిక బయలుదేరిన; ఇది నాన్యములు ఇంగ్లాండును జయించుట కైదువందల సంవత్సరములకు పూర్వమే ప్రారంభింపబడెను; అనగా, ఈపత్రిక సుమారు 1400 సంవత్సరములుగ నెడతెగక జరగుచున్నది. ఇది ఏమభావలలో ప్రచురింపబడుచున్నది. పదివేలప్రతులు ఖర్చుగుచున్నవి. విషయములను సరిగా వెల్లడిచేయు వార్తాపత్రిక యిదియే యన నగును. దీని నచ్చొత్తుటలో తప్ప చేయు వానిని వెంటనే చంపుటయే శిక్షగ నిటీవలవఱకు వాడుకలో నుండెను. ఆస్ట్రీయాలో, నితరదేశములలోకంటె నెక్కువసంఖ్య భాషలలో వార్తాపత్రికలు ప్రచురింపబడుచున్నవి. జర్మన్, ఇటాలియన్, ఫ్రెంచి, హంగేరియన్, గ్రీక్, లాటిన్ పోలిష్, హిబ్రూ, ఇత్యాదు భాషలలో గొన్ని.

వ్యతంత్రలేఖలు.

నరసాపురం వార్తలు.

(ఒకవిలేఖకుని యొద్దనుండి)

నరసాపురము సెప్టెంబరు 21:—నరసాపురం గ్రామముందు వర్షాకాలములో రోడ్లమీద నడచుట ఒహుకష్టము మోకాలి లోతువరకు వాడిలో దించుకొని కాలుతీసి కాలు వెట్టుట యే దుర్లభము. ఈ మధ్య ను వర్షాకాలము ప్రారంభమయిన కొంతకాలముకు ముచ్చెరుచుగాదు శ్రద్ధవహించి వారు కాపురమున్న విధియావత్తు కంకరవేయించి మేడలలోనుండి వచ్చువారలకు వాడికాకుండ తేసినందులకు కష్టసంతపిల్లుచున్నవారు. అవిధిసమస్యరచి యితర రోడ్లకుగూడ వాళ్లు చేయించుటకు యూనియను వారిని కోరుచున్నాము.

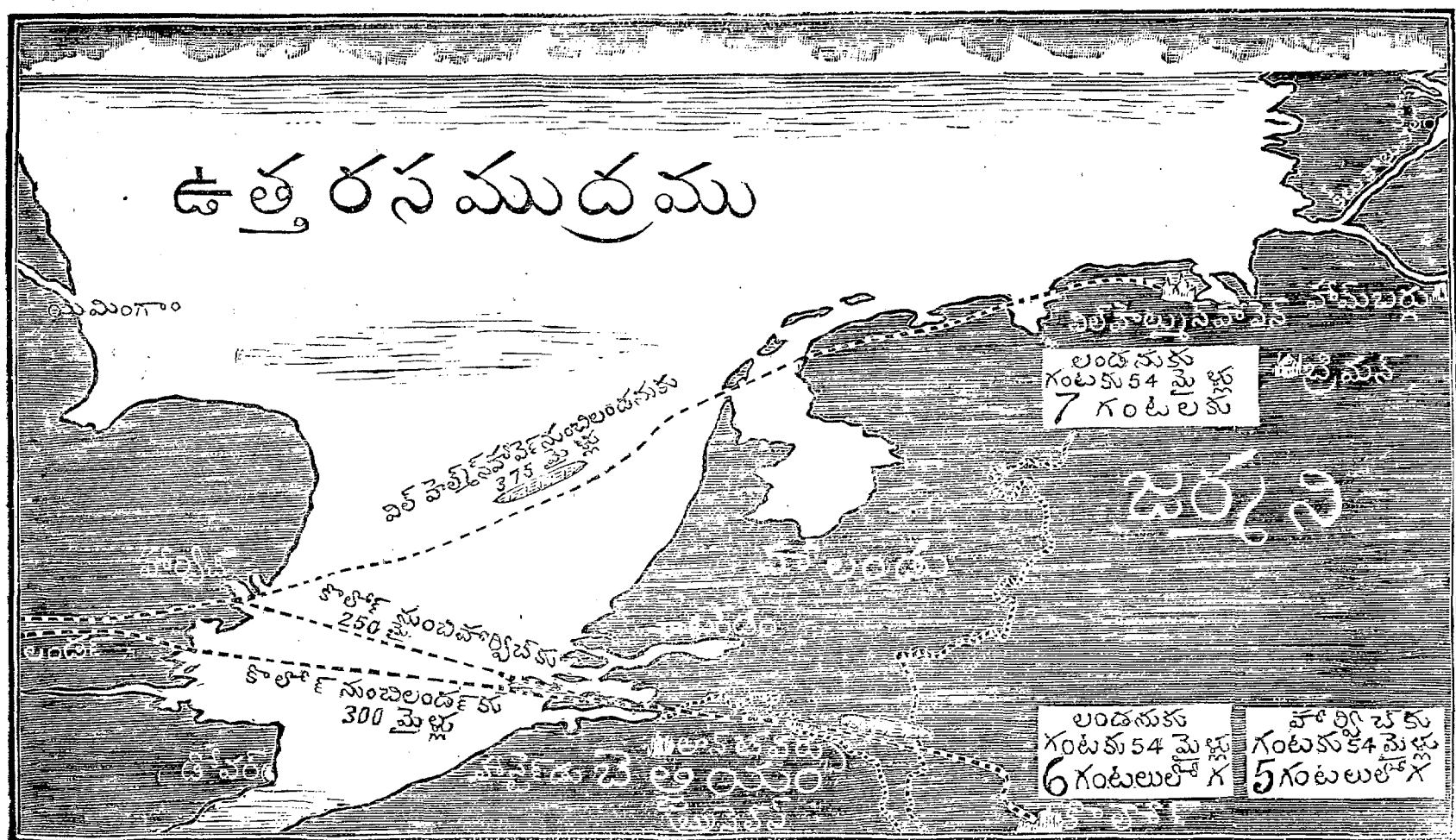
తాలూకా హెడ్ క్వార్టెంట్లు.

రెండుదినములక్రిందట నరసాపురం పోలీస్ థిన్ థారు శ్రీపాద మంగళగిరిశాస్త్రిగారిని సమ్మించుచేసినట్లు అడరులు వచ్చినవి. వీరితావున శంకర సుబ్బారావు పంతులగారిని అప్పావంటు చేసినట్లు తెలియవచ్చినది.

కలరా రోగము.

ఈగ్రామముందు కలరా అచ్చటచ్చట నున్నప్పటికి జనబాహుళ్యముగా చెప్పకొనుట లేదు. ఈగ్రామములో సుమకలెక్కరవారి ఆఫీసులో శిస్తాదారుగానున్న చల్లా వెంకట్రామయ్య పంతులు బి. ఏ. గారి తమ్ముడు కలరా బాధ్యమువలన 18 తేదిని స్వరస్థుడయినందుకు మిగుల విచారించితిమి.

మొన్నటిరోజున బ్రిటిషు గ్రామజరులు ముంచబడిన యుత్తర మహాసముద్రపుటము. జర్మనుల యధనావలకు నిలయైన విహ్లాన్ హా సెను కీలుకాలువ. దాని కుత్తరమున హేవిగొలూడు గలవు. జర్మనులు యధనావలవలనను, ఆకాశయానములమూలమునను, బ్రిటిషు ద్వీపములకు జేరదలచిన, పోవలసిన దూరము, కాలము తెలుపబడినవి.

ఆరెంపూడి. అన్నవరం వార్తలు.

అతివృత్తి

ఆరెంపూడి. అన్నవరం, సెప్టెంబరు 19:— కొన్ని దినములనుండి వర్షములు విపరీతముగా కురియుచున్నవి. పంపా నది పొంగిపొరలి వచ్చుచున్నది. పంట చెర్వులన్నియు పుంజి భవించి తోలుకులాడుచున్నవి.

“రయతుల యిక్కట్లులు”

ఈ గ్రామ పంటభూములకు 5 మైళ్ల దూరమందున్న “పెదపాపంకొర” చెర్వునీరు ఆధారమై యున్నది. మధ్య దారిలో నున్న పెదపూడి గ్రామరయతులు సరిగా మా గ్రామముకు నీరు ప్రవహింపనియ్యక ఆటంకములు కలిగించుచుండుటచే, ఈ గ్రామములు ఎన్నడును పూర్తిగా పండటలేదు. ఈ సంవత్సర మధిక వర్షములచే అట్టిలోటు లేకపోవుటయేగాక ముంపుడువృత్తము సంభవించుచున్నదని గొందరు రయతులు మొఱియించుచున్నారు. స్థిరమైన నీటివనతి ఏర్పరచునీ శ్రీకలె క్కరు దొరవారికి అనేక ఆర్జీలు నిమగ్నమయ్యున్నాయి. అందువలననే పేదల పాలిటా పనినీరే మాజిల్లా కలెక్టరు గారు దయచేసి దీనుల కష్టములను తీర్చులాగించి దయాద్రౌ వ్యాదములై యొక నెట్లచెర్వును ద్రవ్వించుటకు ప్రపోజు చేసెదమని వాదనామొనరించిరి. అందుని ద్రవ్వించినచో సుమారు 500 యకరముల భూమి పల్లము నగుబడి ఆయి దరిద్ర దేవత మా గ్రామమునుండి తొలగిపోవును.

ఇతరవిషయములు.

మా గ్రామమందు పెంపల్లె డ్యూటీమీద కమాండముల నుండియుండి పనిచేయుచున్న బ్రహ్మశ్రీ వంక గవరయ్యగారికి కాకినాడ కలెక్టరు కచేరికి బదిలీ కాబడినదట.

మా గ్రామముననున్న శ్రీసత్యదేవమాజుమ వారు, మా గ్రామ ఎలిమెంటరీపాఠశాల విద్యార్థులలో 1, 2, 3, 4 తర గతులలో ఒకటిరెండవ క్లాసులో ఉత్తీర్ణులయిన విద్యార్థులకు ఏటలేట సాలు 1కి రు 10-0-0 కిమీతుగల బహుమతి ప్రస్తావముల నొసంగి బాలరతువిద్యయం దాసక్తిగలుగునట్లు ప్రోత్సాహ పరచుచున్నందున కెంతయు వందనీయులు.

పోలీసుశాఖ.

శ్రీ పోలీసు అసిస్టెంట్ సూపర్ కంట్రోలెంటు దొరవారు రెండు దినములకుండి యిచ్చట మకాముగానున్నారు.

పసిఫికు సముద్రమున.

జర్మను యధనావల.

ఈసముద్రములో గ్వి సెను-హోల్లిబే-హోల్లిబే-నరెను ఔర్గు లెముపుజింగు గెయరు అను జర్మనుయధవాన లేయే ప్రదేశములలోనున్న సంగతియును అప్రేరియా నౌకాకదళము వారు గుర్తించియున్నారని మార్షింగుపోస్టు పత్రికకుమెల్లొరను విలేఖకుడు వ్రాసెను.

సర్ ప్రతాపసింగుగారును, మైరరుగారును,

యధధరంగమున కేగుట గంభీరపర్యాసము.

జనులు పాదములను మోకాళ్లను ముద్దు పెట్టుకొనుట.

సిమ్లా. సెప్టెంబరు 24:— వార్తా ప్రకటనము. ఎవరో

ఒకరు వ్రాసిన యుత్తరములో నిట్లు వివరింపబడియున్నది. 16వ సెప్టెంబరు మంగళవారమునాడు శ్రీయోధాపురము మహారాజా వారును శ్రీ మహారాజా రీజెంటుగారును యధధరంగమున కేగుటకు బొంబాయికి వెళ్లిరి. వారిని సాగనంపుటకు సంస్థానములోని ప్రజలు ఉద్యోగస్థులు సరదారులును విరోపా దొరలును దొరసానులునుగూడ చాలమంది వచ్చియుండిరి. రైలు బయలుదేరుటకు కొంచెముమందుగా సర్ ప్రతాపుగారు దేశ భావ లో ను పన్ను సీంట్రిక్ గ్రూపు న మాట లాడుచున్నప్పు డాతేకధర్మికి కిందివిషయము గలవారైరి. గొప్పసత్కార్యముకొర కాంగ్లేయులు తమ రక్తమును జల ప్రాయముగ ప్రవహింపజేయుచున్నారు. ఆంగ్లేయు లెల్లప్పుడు నటులనే చేసిరి. రాజపుత్రసంస్థానములకొరకు చిరకాలము క్రిందటగూడ నటులనే చేసియుండిరి. మరల నిప్పు డటులనే చేయుచున్నారు. రాజపుత్రులు తమ కృతజ్ఞతను చూపుట కిప్పుడు తగిన సమయము వచ్చినది. గాన వారిపుడు చక్రవర్తికొరకు తమరక్తమును ప్రవహింప చేయుటకు సిద్ధపడవలెను. అందులకొరకే మేమును మహారాజావారును రణరంగమున కేగుచున్నాము. మేముదూరముగానున్నప్పుడు ఏదియెటులుజరిగినను యోధపుర సంస్థానమునకు సంబంధించిన విషయములనున్నిటిని యండియా దొరతనమువారె చక్కనెట్టెదమని మామహిపూర్ణ విశ్వాసముగలదు. అనిసర్ ప్రతాపుగారు స్పష్టించిరి.

జయము-జయము.

జయము-ఆంగ్లేయ సార్వభౌమమునకు జయమని బండి కదులు సమయమున ఆయన కేలువేసెను. అట్టి సన్న వారం దరును కేకలువేసిరి. వారుతొన్న తిళియమున మహారాజుగారి యొక్కయు సర్ ప్రతాపుగారియొక్కయు షిక్కిను పాదములను కాగలించుకొనెరి.

జర్మనులు సన్నపోటుల కాగలేకపోవుట.

అలహాబాదు సెప్టెంబరు 24:— పోయినీరుపత్రికకులం డను విలేఖరి యిటుల తిలకించెను:— బ్రిటిషుసైనికుల సన్న పోటులకు జర్మను సైనికులు కిందివిధమున బలపడిరి. బ్రిటిషు వారు రోజు కొకమైలు ముందుకు ప్రోసికిన పోగలుగుచున్నారు. వెనుకటి యధధరంగమునుండి 7 మైళ్లు ముందుకు యింగ్లీషు ఫ్రెంచిసేనల ఎడమప్రక్కనున్న సైనికులు లాసిని వరకును ప్రోసికినివచ్చిరి. తరువాత ముందుకువచ్చునట్లు, అధికారుల ప్రకటన లగుపడవు.

బండిపోటుల గుంపు.

అతికఠినమగు శిక్ష.

అలహాబాదు సెప్టెంబరు 24:— ఘోరకబాదు జిల్లాలో సుల్తాను గంజిలో మార్చి 26వ తేదీన యొకబండిపోటు దొంగల గుంపువచ్చి పడిన దీనిని కొన్నిమంది పోలీసువారిని వెంటబెట్టుకొని ఓక్సు వింగిల్స్ నను పోలీసు యుద్యోగస్థులు దొంగలమీద బడిరి. వారికిని వీరికిని జరిగిన జగడములో వారిలోను పోలీసుగూడ కొందరుచచ్చిరి చివరకు పోలీసువారు దొంగలలో 21 మందిని పట్టుకొనిరి. ఈ కేసు సెషన్సు జడ్జిగారు విచారించిరి. 12 గురికి యావజ్జీవదీపాంతర వాస శిక్షను విధించిరి. జగడములో కాలవిధిగన వాని కొకనికి మాత్రము 10 ఏండ్లు శిక్షవిధించిరి.

బర్మాదొరతనమువారు.

ఎపిగ్రాఫిస్తును నియమించుట.

రంగూను సెప్టెంబరు 24:— బర్మాలో పురాతనకట్టు పరిశోధన కా ఖా ధికారి నా పరిశోధనకు టెండరు, (ఆర్కిలాజికలు సర్వే) గా పనిచేయుచున్న జి. డురోసెలిగారిని పురాతన శాసనకాఖాధిపతిగా నియమించిరి. ఆదొరతనము వారి యుద్యోగమును క్రొత్తగా నేర్పరచిరి. ఇదివరకు డురోసెలిగారి పనిచూచుచుండెడు టాసెయిసుగారి సెలవుకుగిరిన పిమ్మట డురోసెలిగారు పురాతనశాసనకాఖకు సహాయాధిపతిగా నుందురు.

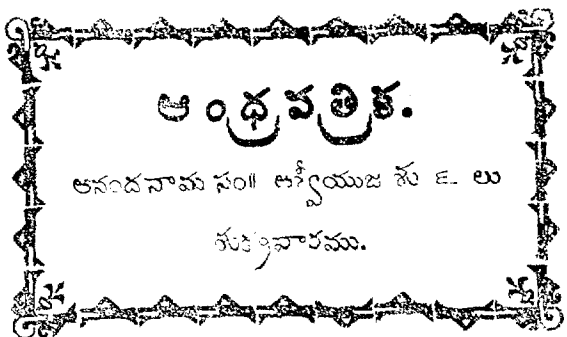
క్రిస్టియన్ ఫ్రెంచిసేనల ప్రదేశపటము.

టైముస్పత్రిక యిట్టిపటమును ప్రకటించినది. క్రియంటుకు సరిగా నుత్తరభాగమున 12 మైళ్లలోనున్న యొక ప్రదేశమునకు ఆంగ్లపరాక్రమేణులు చేరినట్లు వ్రాయబడినది. కొన్నికొన్ని కారణములవలన కొన్నిపరాసు సేనలు ఉత్తరమునకును తూర్పునకును పోవుట స్వల్పవిషయమనియును అందువలన జర్మనుల యాక్రమణకాశము కలిగినదనియును టైముస్పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

9 మైళ్లప్రదేశమంతయు

మృతకేరములతో నిండయున్నది.

లండను సెప్టెంబరు 28 (రాత్రి) బారుణముగ యుద్ధము జరిగిన పిమ్మట జర్మనుల క్రియంటుకు నగరముల మధ్య జర్మను సైన్యదళములతోగల నన్న సైనికులు వెనుకకు తరుమ బడిరి. ఈరెండు పట్టణములకు మధ్య 9 మైళ్ల ప్రదేశమంతయును శరములతో నిండియున్నదని గాయములు లేనివారు చెప్పిరి.

పరపతి-ముఖము

మనదేశమునందు స్థావరముగలవారు పరపతి సంఘములను గురించి యిటీవల వ్రాయుచు మన నాయకాగ్రగణ్యులలో నొక్కరగు వాచాగారు, ఈ పరపతి సంఘములవలన ప్రయోజనము నిజముగా సమకూరవలయు ననినయెడల మొదట మన రైతులు ఋణవిముక్తులు కావలసి యున్నారని యభిప్రాయమిచ్చిరి. దేశసోదరులపై నుండు ననురాగము మిక్కిలి మై, హృదయ సంవేగము గాఢమయినందున దుర్లభ మహత్తరమై కానవచ్చుటచే వారు పరపతిసంఘములవలన మేలుకలుగజాలదని ఖండించి వ్రాయుచున్నారనుటను, మేము విశేషి కరించితిమి. ఆఖండనవలన వారుచేసిన మేలొక్కటి మాత్రము మనకు చొప్పుడైనది. మనప్రజానాయకు లందరు వాచాగారుచూపిన మనరైతుల యగాధ మగు ఋణాస్తితినిగురించి లోలోన నాలోచింప జూచినారు. ఏసాధనము ఆస్తితిని బోగొట్టజాలదేమో యని వాచాగారు అనుమానపడినో, ఆ సాధనమే, ఆకార్యమునకే పరిపరియగునని విశ్వసించి మాగ్ధము లరయ నుపక్రమించుచున్నారు. ఇటీవల బొంబాయిరాజధానిలో ప్రైండ్లసేవక సంఘ సభ్యులలో లోకమాన్య గోకలేగాడి రెండవవారుగ పేరందియుండు దేశభాగ్యుగారు పరపతిసంఘముల మూలమున దత్తభ్యుల ఋణము క్షీణించుటకు దగినప్రయత్నములుచేయ నారంభించినారు. మున్న 22 వ తేదిని మెమారులో స్థానిక పరపతిసంఘముల నాల్గవసంవత్సరక సమావేశమున సభ నుపక్రమించిన యనరాజుగారు ఈవిషయమును స్ఫుటముగాదడవి మెమారునందు వివరమున జోగియుండువనిని గురించి ప్రశంసించి, ఆదిచాలదని యు నికను విశేషము జరుగ వలసి యున్నదనియు వాచుచున్నాడు. "మిమ్ము కెక్కువమంది న్యవసాయదారులు బొంబాయి నగరము గ్రామ పుసాచూకాకీ సభమధ్యమై యాతనిచే జక్కియన్నా రనుట నేనెగురుచున్నాము. అట్టిరైతులకు నన్ని సమ సాయములు సమకూర్చుచు, ఎంతలాభము కలుగ జేసినను, ఏట్టి మంచిసంకల్పములను పొసగించినను వారి కిదివరకునుండు ఋణాంభోనిధినుండి వారిని లేవనెత్తినగాని ఆవియన్నియు వారికి పూర్వఫలము నియ్యజాలవు" అను వినివాక్యములు లోకానభవ ముగల మాధవమన్న లగద్దరును చక్కగా గ్రహించి గ్రహణముగా నచ్చిన ద్రవ్యమును సామా కానికి వడ్డీమాత్రమైన దీనుతమని యాతని యొడిలో బోయుచుండు ఋణరైతులకు నాపీడ దప్పించని యెడల నితరవిధముల విమోచనకలుగుట నిశ్చయ ముగా దుష్కరము. మైసూరు సంస్థాన ములో కడచిన సంవత్సరము 80 వ ర పతి సంఘములవారు తమ సభ్యుల పూర్వపు అప్పులను తీర్చించునిమిత్రమని 1000 మొదలు 20, 000 వరకుగల మొత్తములను రమారమి రు 4, 50, 000 ల వరకు ముఖారుచేసి యున్నను యవరాజుగారా మాత్రముచేసిన జాలదనియు నింకను 400 సంఘములపై రీవిషయమున జోక్య మేకలుగజేసి కొనలేదనియు జెప్పి త్వరలోనే పర పతి ప్రాచుర్యములో ముఖ్యాంగముగా గణింప జరగాగలభాగము ముందునకు వృద్ధిచూపును

గాకయని యాశీర్వదించి యున్నారు. మరియు విషయమునే గురించి వ్రాయుచున్నప్పుడు పరగణా లలోని నాగపురమున ప్రచురమగు హితవాదిపత్రిక అచ్చటి పరపతిసంఘముల నిజస్థానిగారగు క్రాస్తు మేముటగారు కా. సి. కె. కమ్మగారి సాయమున నిటీవల నుపక్రమించిన యొకనవీనపద్ధతిని వర్ణించుచున్నది. దానిననుసరించి భూమిని మొదటి ఆడుమానముగా బెట్టుకొని పత్రము వ్రాయించుకొని నూటికి సంవత్సరమునకు రు 9 ల సంతున వడ్డీతో పరపతిసంఘము వారుసభ్యులకు నప్పునిచ్చెదరు. అప్పుకొనిన యాతడు అప్పునందలి ప్రతి నూరురూపాయలకును సంవత్సరమునకు 15 1/2 ఇచ్చును, ఇందులో 9 వడ్డీపోన 6 1/2 అసలుకు చేరును. ఈ విధముగా కొద్దిపాటి మొత్తములను తీర్చుచు రైతు 16 సంవత్సరములలో ఋణవిముక్తుడు కాగలడు. ఈపత్రములన్నియు మారురూపాయలపత్రములుగా నుండగలవు. వీనికి సంబంధించిన కార్యక్రమములయొక్క మెకరాష్ట్రీయ పరపతి సంఘము నకుపగలను. ఈపద్ధతి కొంతకాలము నడచి కుదురుపాటు నందినవిడన నీపత్రములను నివృత్తి గనన్న మొట్టమొక్కటిపత్రములవలె నెవ్వరైనను గొనుట కంగీకరింతురు. ఇది జర్మనీదేశమున ననుభవసిద్ధమయిన పద్ధతి. అచ్చట ప్రతిపత్రమునకును పరపతిసంఘముతయే పూచీపడుచున్నది. ఈపత్రములు స్వల్పద్రవ్యమును గూడబెట్టి కొని దానిపై వడ్డీగడింప నెంచువ రందరికును మిక్కిలి యనుకూలములగుటచే నాదేశమున వీని ప్రచారము బహు వ్యాప్తమైయున్నది. మనదేశమునను నిర్భయములే కలుగకుండ చేయగల కారణములేవియు గానరా లేదు. హితవాదిపత్రిక నుపక్రమము మొదట మొదట ఆడుమానమునకు వచ్చు భూముల స్థితిగతులను విచారించి మోసము జరుగకుండా పరపతిసంఘము నిజముగా కష్టమైన పనియే రాజపుష్పపద్ధత్యపరగణాల రాష్ట్రీయ పరపతిసంఘసమావేశ ప్రయత్నమునక్రాస్తేటగారు ఈవిషయమును గురించిన సూక్ష్మవిమర్శను ప్రకటింతురని తెలియుచున్నది. దేశమునందలి సర్వ వ్యాపారములకును సర్వపరిశ్రమలకును సర్వవస్తు లకును నొకవిధముగా నాధారభూతులని యనదగి సర్వసభ్య సహజముచే జీవనపదార్థమును మన కొసంగి దేశసంరక్షణ గావించుచుండు కర్షకమహా జనులను వడ్డీ వ్యాపారుల బారినొడి తప్పించి లోకమున మేమును నిరంతర బాధలేక స్వేచ్ఛమయి యున్నాముగదా యికేమికోదువయని వారలమనస్సునకు దోచునట్లుచేసి వారికి నీదృశ్యమగు సౌఖ్యమును శాంతియుగల్గించుట విద్యానంతుల ధర్మమయియున్నది. ఇతరదేశములలో నితరజాతులవారికి సాధ్యమయినయిమ్మాత్రపుపనిమనకుసాధ్యము కాకపోవు అందుచేత నన్నిదేశీయులును విద్యాధురీణులునుభూతమయి క్రాస్తేటగారియధికృతమును బాగుగా నాలోచించివిమర్శించిమనదేశభాగముననున్న పద్ధతి ప్రచారములోనికి వచ్చుటకుగల సాధక బాధకములను వివరించి ప్రభుత్వమువారికి నెన్నివిధముల నీవిషయమును తెలిపికోనవచ్చునో అన్నివిధముల దెలిపి కొందరుని నమ్ముచున్నాము. ప్రభుత్వమువారును బీదరైతుల మేలుకీడుల నాలోచించి వారిని ఋణవిముక్తుల జేయుమాగ్ధముల సరయుదురని విన్నవించుకొనుచున్నాము.

మధ్యరంగపునార్తలు నేటిదినము కొంచెము తృప్తికరములుగా నున్నవి. రాజపు మహా ఘోర సంగ్రామరంగము, అమీస్సుప్రాంతము కాగలదట! ఆంగ్ల మిత్రమండలి సైన్యము ఈటెలపోటులతో దినమున కొకమైలువంతున ముందునకు ప్రోసిగొని పోవుచున్నారు. భూమి ఛదరమగుటచేతను, జర్మను

వారును మిత్రమండలివారును తాత్కాలిక సంరక్షణోపాయములు చేసికొనుటకు తగిన సమసాయము లుండుటచేతను ఇరువాగులవారి యుద్ధసామగ్రియు బలవంతమగుటచేతను నిశ్చయింపబడిన తప్పక బహుదినపరిమితి కలది యగునని యుద్ధరంగము నుండి వార్తలంపువారే యభిప్రాయపడి యున్నారు. మిత్రమండలి సైన్యములు, ఆర్రాసు, కాంబ్రే, డూలెన్సు మున్నగుస్థానముల యందంతటను పోరాటముల జరుపుకొట్టు తెలియుటచేత తద్జ్వలజర్మనీ పాశ్చాత్య చమూసమూహములకు దక్షిణమునను పడమటను నుత్తరమునను అనగా వెనుక ప్రక్కను కూడ మన సైన్యములు క్రమ్ముకొనినవని యభిప్రాయపడుచున్నారు. అందుచేతనే తమరాకపోక లెక్కడ నిర్బంధములగునో యని తలంచి జర్మనులు కాంబ్రేలో బలములనిలిపి అచ్చటినుండి తమ శివీరముగల మాన్యువరకును కాచుకొనుచున్నారు. రీమ్సుప్రాంతములందలి మధ్యభాగమున యుద్ధమున మార్పు లేవియు కలుగలేదు. వోప్రమండలమున జర్మనులు సాహస ప్రయత్నములుచేసి వేనుకకు మరలినారు. తూర్పు చినరన వారు తమసరిహద్దులలోనివియేయగు నోమి నేమున్నగుస్థానములను వదలి చనినారు. మాబెగు కోట జర్మనులకు లోబడినట్లుకవార్తవలన తెలియుచున్నది. యుద్ధవిమానములును పనికిజొచ్చినవి. ఆంగ్లయుద్ధవిమానములు జర్మనీలోని కొలోన్, డస్సెలు, డ్రాఫులపై వరకును ప్రయాణముచేసి జర్మనుయుద్ధవాహులుండు ఆగారమును నగ్నిప్రీతిచేసి తిరిగివచ్చినవి. దీనిచే ఆంగ్లవిమానము లెంతదూరమైన నేగి ప్రతికృతి చేయగలవనుట నిర్ధారణమైనదట! ఒకజర్మను విమానము ఆంటు వెర్నుమిడికి నేగుడెంచి కనిపెట్టబడి పరువెత్తికొని పోయినది. బెలియములో డ్రాడినాడ్డనద్దను ఆస్తువర్షు ప్రాంతములను నిర్భయములు జర్మనులనోడించి వారికి నస్తమ కలిగించినారు. రుష్యా వారు తూర్పు ప్రష్యా ప్రవేశించు విషయమున రెండువార్తలు వచ్చియున్నవి. ఒకదాని ననుసరించి రుష్యాసైన్యములు జాగ్రత్తగా వెనుకొడుగుట తెలియుచున్నది. రెండవదాని ననుసరించి వారు కొనిగ్సుబర్గను చుట్టుకొను నుద్దేశ్యముతో నాషానిర భూముల నాక్రమించు కొనుచుండుట వినుచున్నాము. ఒకనేలే వేరువేటు సైన్యశాఖల కార్యక్రమ వర్ణన లేమైనచో నీరెండును సరియైన వార్త లేయగునని నమ్ముచున్నాము. ఇక ఆఫ్రికాయొచ్చుటలో రుష్యావారు లఘుక్రములై కనిపించుచున్నారు. హంగరీ సరిహద్దులలోగల్గియు విస్తృతవరకును పోయి యుండునట్లువార్త. ఆఫ్రికాలో నాంగ్లములకు జేసిన యొక సరిహద్దుభాగమును జర్మనులు దీసికొన ప్రయత్నించి పరాజితులయినట్లును తెలియుచున్నది.

వీరారు కాంగ్రెసు కమిటీవారు మనదేశీయ విశాసభ కధ్యక్షుడుగ లాలా లజపతిరాయగారిని పేర్కొనియున్నారు. ఇప్పటికి మద్రాసు, సంయుక్తపరగణాలు, పంజాబు, బర్మా, మధ్యపరగణాలు, బీహారు మండలములు లజపతిరాయగారిని నెన్నుకొనినవి. బంగాళము, బొంబయ, విహారములు భూపేంద్రనాథబానుగారిని నిర్వచించికొనినారు. మద్రాసు మండలపుకమిటీవారు లజపతిరాయగారిని కోరియుండుటచేత నిచ్చటి యాహ్వానసంఘము వారును నట్టి యభిలాషనేకనువరతురని నమ్మువలసి యున్నది. కావున నీసంవత్సర దేశీయ మహాసభాసమావేశమునకు దేశభక్తులు లాలా లజపతిరాయగారే యధ్యక్షులగుదురని నమ్ముచున్నాము. అంతటి స్వార్థత్యాగపరాయణుడగు దేశభక్తుని కార్యదీక్షాపరుని నెన్నుకొనుభాగ్య మీరాజభానికి కల్గుట నిశ్చయముగా సుతోషకరము.

TELEGRAMS.

A New Welsh Army Corps.

LONDON, September 24.—(4-45 A. M.)—Earl Kitchener has sanctioned the formation of a Welsh Army Corps, as suggested by Mr. Lloyd George.

Comforts for Indian Troops.

LONDON, September 24.—(5-50 P. M.)—The Ambulance Department of the Order of St. John of Jerusalem of which the Queen is the President, has been authorised to organise a supply of comforts and stores for the Indian Troops.

The Moratorium

To End as Soon as Possible.

LONDON, September 23.—(9-0-5 P. M.)—The Government after consultation with various interests have decided that the time has arrived for ending the moratorium as soon as possible. There will be no further extension of moratorium in case of Bills of Exchange, retail debts and rent. As regards other debts there will be extension of one month.

India Bills.

LONDON, September 23.—(5-40 P. M.)—The applications for India Bills totalled £3,188,000 sterling. The average rate was four and one sixteenth percent.

Importation of Sugar Prohibited.

German Merchants deal with the Dutch.

LONDON, September 23.—(12-35 P. M.)—It is officially announced that Great Britain has forbidden the importation of sugar from Holland, as German Merchants have been selling their stocks to the Dutch, despite the prohibition of the Netherlands Government.

BELGIUM.

A Zeppelin Over Antwerp.

ANTWERP, September 24.—(3-40 A. M.)—A Zeppelin appeared among the outer forts on Tuesday night. She was detected by searchlights and repulsed.

Germans Defeated.

A small force of Belgians aided by an armoured train has routed 2500 Germans with heavy loss.

A Sharp Skirmish.

LONDON, September 23.—(4-45 A. M.)—OSTEND.—A sharp fight occurred yesterday between the Germans and the Belgian Civic Guards at Oudenarde. The former had five casualties. The Belgians had none.

Belgian Refugees in England.

In twenty-two days ending September 17th, 57,600 refugees, mostly Belgians arrived at Folkestone.

Frenchmen Return to France.

Recently many French refugees are returning to France, where confidence is being revived.

Bombs on Maastricht.

LONDON, September 23.—(4-45 A. M.)—An unknown plane dropped bombs on Maastricht. The Dutch troops fired without any effect.

FRANCE.

Situation Unchanged.

LONDON, September 23.—(1-55 A. M.)—PARIS.—A Communique issued last night regarding the operations in the theatre of war, says that the situation is unchanged.

A Communique.

LONDON, September 24.—(3-40 A. M.)—A Paris Communique issued at eleven o'clock last night says that the situation is unchanged.

LATER.

The Great Battle.

Why the Issues Have not Been Settled.

LONDON, September 24.—(5-0 A. M.)—The Communique issued in Paris at eleven o'clock last night said that the situation has not changed since the issue of the last Communique. The battle of Aisne has lasted eight days but this is not surprising if the Russo-Japanese War is recalled. The battle of Marne was an action on level country which began by a general resumption of the French offensive against an enemy who did not except it and who had not time seriously to organise defensive positions. This is not the case with the battle of Aisne where our adversary while falling back

TELEGRAMS.

halted on naturally strong positions which the enemy has been able gradually to improve. The battle of Aisne therefore assumes over a large part of the fort the character of a fortress warfare analogous to the operation in Manchuria. It may be added that the exceptional power of artillery of both the German heavy guns and the French seventy five Millimetre guns gives a special value to temporary fortifications which both the adversaries have established. It is therefore a question of carrying successive lines of entrenchments all guarded by accessory defences notably barbed wire entanglements with machine guns. In these circumstances progress can only be slow. It happens frequently that attacks advance only five hundred metres to kilometre daily.

GERMANY.

The German Submarine

That Torpedoed the British ships.

LONDON, September 23.—AMSTERDAM.—The Germans say that submarine "U 9" alone torpedoed the British cruisers. It is not known whether she is safe. The names of the crew of twenty will be published.

LATER.

Safe Return of "U 9".

AMSTERDAM, September 24.—(3-40 A. M.)—The German Consul in Amsterdam says that the Submarine "U 9" has returned safely to a German port.

Germans Attack Frontier Post.

LONDON, September 23.—(4-45 A. M.)—A German force attacked the post Voi, but was repulsed and left eight dead.

Oh! the Innocent Germans!

Why Should France Fight at Rheims?

LONDON, September 23.—(4-45 P. M.)—The German Headquarters have issued a statement protesting against the assertion that the Germans had destroyed the historical monuments from the lust of vandalism. The statement says that if the Rheims Cathedral had suffered in the bombardment, the French alone were culpable in making Rheims a fortress and a "point d'appui" of their defence line.

Damage Not Irreparable.

LONDON, September 23.—(5-50 P. M.)—The latest reports indicate that the damage at Rheims is not irreparable.

INDIA.

Germans Unable to Face Bayonet Charges.

ALLAHABAD, September 24.—The "Pioneer's" London Correspondent cables:—The British gain in the big battle averaging a mile or so per day is due to bayonet charges which the Germans cannot face. There is no official news of the continuation of the Allies left beyond Lassigny seven miles west of Noyon but there are numerous reports from various sources of recent operations northward.

A Map of the Allies Line.

The "Times" publishes a map showing the Allies line sweeping round to a point a dozen miles almost due north of St. Quentin. The "Times" conjectures that this extension at present consists mainly of the French forces withdrawn from lateral operations which are for the moment of little consequence and also of strategic reserves and other troops drawn from the North and East of France.

The German Cruisers in the Pacific.

The "Morning Post's" Melbourne correspondent writes that the whereabouts of the enemy's cruisers in the Pacific including the "Gneisenau", "Seydlitz", "Nürnberg", "Leipzig" and the gunboat "Geir" is well known to the Australian fleet.

Our Superiority Gains Good Positions.

LAHORE, September 24.—The London correspondent of the "C. and M. Gazette" cables:—

LONDON, September 23.—The "Daily Chronicle's" correspondent near Chalons writes:—Both sides have been entrenching and rushing over the open ground with rifle and bayonet charges to secure advanced positions for further entrenchments. We showed superiority, gaining good ground, but at a somewhat heavy cost. Thanks to the lessons of the Boer war how to take advantage of every scrap of cover, and the men's fine pluck and dogged persistence, we have taken entrenchments, which, according to all the rules of war, were impregnable.

A New Phase in the Movements.

Military commentators evince a growing belief in the existence of a force threatening the German Right and the rear. The evidence of this accumulating during the past week consists of disconnected reports of operations between Arras, Cambrai and Doullens, east of Perce.

TELEGRAMS.

Sir Pratap And His Ward.

OFF TO THE FRONT.

A Stirring Speech.

CROWDS KISS FEET AND KNEES.

SIMLA, September 24.—PRESS COMMENTARY.—The following is an extract from a private letter. His Highness the Maharaja and H. H. the Maharaja Regent of Jodhpur left for Bombay en route for the front on Tuesday the 16th September. There was a large gathering of European ladies and gentlemen and of the leading Sardars and officials and people of Jodhpur to see them off. Shortly before the train started Sir Pratap Singh made a speech in the vernacular to all present. He was visibly deeply affected and spoke with strong emotion. He said that Englishmen were shedding their blood like water for a great cause. Englishmen had always done so and has done so many years ago for the Rajput States and were ready to do so again. Now was the time for the Rajputs to show their gratitude and in turn be prepared to shed their blood for the King-Emperor. For this purpose he and the Maharaja Sahib were going to the front. While away they might rest assured that the British Government would, whatever happened, look fully after the interests of the Jodhpur State.

Just as the train was leaving Sir Pratap Singh called on the crowd to call for "Fateh," Fateh, Fateh "Angrez Badshah Ka Fateh". The crowd then ran in and embraced his and the Maharaja's knees and feet.

War Cables to the Viceroy.

SIMLA, September 24.—The Secretary of State's cables to the Viceroy despatched at 10-25 yesterday:—The Admiralty announce yesterday that the British Naval aeroplanes attacked a Zeppelin shed at Dusseldorf. Conditions were difficult as the weather was misty but Lieutenant Collet dropped three bombs on the shed from four hundred feet. The extent of damage is unknown. Lieutenant Collet's machine was struck by a projectile. All returned safely. This incident shows that extensive measures of reprisal are possible.

An Assuring Message.

Three Cruisers in Pursuit of "Emden."

COATACAMUND, September 24.—His Excellency the Governor has received intimation from the Viceroy that three Cruisers are in pursuit of the German ship, "Emden," which fired shells at Madras on Tuesday night.

RUSSIA.

Beware, Russia!

FROM NANCY TO METZ: FROM METZ TO EAST PRUSSIA.

Kaiser's Forward March.

LONDON, September 23.—(5-50 P. M.)—It is reported that before taking over the Command in East Prussia, the Emperor William will hold a conference of the German Sovereigns in Brussels.

Two Forts Seized.

Przemysl Not Ready for Siege.

LONDON, September 23.—(3-5 A. M.)—A belated telegram from Petrograd, dated the 21st inst., mentions that the Russians had then stormed and carried two forts at Jaroslav and seized the railways leading to Przemysl which, according to intercepted reports, is not prepared for a siege.

Russians in East Prussia.

The Russians in Eastern Prussia are falling back in perfect order with stores and hospitals.

Russians Round Koenigsberg.

Awaiting Arrival of Reinforcements.

LONDON, September 23.—(1-45 P. M.)—The Russians are gradually surrounding Koenigsberg. They are occupying Libiau, Mehlaucken and Tapiau, but are awaiting reinforcements for the attack on Koenigsberg itself.

Jaroslav Stormed.

Pursuit of Enemy Still Continues.

LONDON, September 23.—(7-30 P. M.) It is officially announced here that Jaroslav was stormed. The Russians are continuing the pursuit of the enemy. The Montenegrins are now approaching Serajevo.

Russian Captures.

LONDON, September 24.—(4-30 A. M.)—Prior to storming Jaroslav the Russians captured an armoured train with quickfiring guns at Przemysl and carried a strongly fortified line equipped with heavy artillery and searchlights on the Riga Canal.

TELEGRAMS.

Rapid Russian Advance into Galicia

PETROGRAD, September 23.—(9.05 P. M.)—The rapidity of the Russian advance in Galicia is shown by an official announcement that troops have reached Wislok close to the Hungarian frontier. Operations near Przemyśl are successfully developing. The Russians are in close touch with the German front but no fighting is proceeding.

THE COLONIES

General Botha.

In Supreme Command of Operations.

LONDON, September 23.—(4.45 A. M.)—CAPE TOWN General Botha will take the supreme command in the operations against German South-West Africa.

General Smuts will become Commandant-General of the Union Defence Corps.

Satisfaction at Botha's Command.

LONDON, September 23.—(5.50 P. M.)—General Botha's assumption of the Chief Command is generally applauded in South Africa as showing the determination of the Government to act with vigour. General Botha meanwhile retains the Premiership.

Cultivation of Cotton Prohibited.

LONDON, September 23.—(12.35 P. M.)—CAIRO.—The Minister of Agriculture states that as probably only four million canters of the present cotton crop are likely to be sold, the next crop should not exceed this amount. Therefore a new law will be promulgated, reducing the area under cultivation by a million feddans.

The cultivation of cotton will be absolutely forbidden except in certain regions, and any infringement of the law will be punishable by imprisonment.

The liberated area will be devoted to the growing of cereals.

LATER.

CAIRO September 24 (5.0 A. M.)—A decree regarding cotton production limits cotton cultivation in 1915 to a million Feddans representing reduction of 7,40,000 Feddans.

ITALY.

The Pope's Indignation.

KAISER: DESTROYER OF GOD'S TEMPLES

LONDON, September 24.—(3.40 A. M.)—ROME.—News-papers here say that the Pope has telegraphed to the Emperor William deploring the damage to Rheims Cathedral and other churches by German troops. The Pope's telegram reads: "When our German Emperor, who is the destroyer of God's temples, loses all power." The Vatican refuses to confirm or deny the above.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

BOMBAY.

The Bombay Mahomedan Educational Conference.

The Seventh Session.

POONA, September 24.—The Mahomedan Educational Conference held its Seventh Annual Session in the Council Hall to-day. Delegates numbering about two or three hundred representing most of the Districts of the Presidency attended. In addition to the Executive Members of His Excellency the Governor's Council there were present the Hon. Mr. Sharp, Mr. Rien, Mr. Quin Secretaries to Government. The Hon. Mr. Fazal-ul-Hussain, The Hon. Mr. Paranjpe, The Hon. Mr. Kamat, Mr. Aftab Ahmed Khan (President of Conference). The Chief of Wai, Mr. Mountford L. C. S. and many others. The Hon. Mr. Rafiuddin Ahmed, Chairman of the Reception Committee briefly welcomed the delegates and then asked His Excellency the Governor to open the Conference.

The Governor's Speech.

In doing so Lord Willingdon said "We have as I think you will agree shown a practical sympathy with your aspirations in past and shall always be glad to help forward any sound proposals which may tend to give to young people of your denomination their educational advantages which will best fit them for future service of their country. Now it is no part of my duties to-day to go deeply into any details of these suggestions but I would ask you, gentlemen, as educational leaders in this country to give us clearly and decidedly your views on one point which it seems to me absolutely necessary to clear up in order to be sure of making satisfactory progress towards the attainment of our object. What I ask you is the bedrock principle from which we are to advance? Is it to increase the efficiency of Urdu education itself or is it in order to improve generally conditions of education of Mahomedans in order to fit young men to various occupations which they may hope

to obtain in future years? Is it your wish that all Mahomedan boys should go through their early training in these Urdu schools or only that a limited portion for whom Urdu is likely to be the language of their daily life? If it is the desire of Mahomedan educational leaders that Urdu should be the main teaching in primary schools and you, Gentlemen, should remember that Government in response to a strong expression of views as to this, revised Urdu standards last year so as to make it the main medium of teaching. He should be glad of a definite pronouncement from you and would seriously consider an efficient dealing with this question from their standpoint.

Possible Objections to Urdu Teaching.

But I would like to bring to your notice what seem to be possible objections to taking this definite course, (1) Those who wish to take up Government service later on may find themselves hampered by their want of knowledge of the Vernacular, (2) Those who want to go into business with or alongside of Hindus may find themselves similarly hampered, (3) Those who wish to go on to secondary education will find themselves greatly at loss when they go to a secondary school where the medium of instruction is (wholly at first and largely afterwards, the vernacular. Government is keenly anxious in this important matter to act in conformity with the wishes of leading Mahomedan educationalists and would be glad to receive a definite expression of opinion on this main point during your deliberations.

At the conclusion of His Excellency's address one of the Moulvies presented and recited a poem in honour of the occasion and led the assembly in a prayer for the success of the British arms.

A Vote of Thanks.

Mr. Aftab Ahmed Khan, President, then proposed a vote of thanks to Lord Willingdon, the assembly giving three cheers for His Majesty the King-Emperor and for H. E. the Governor who then left the Conference. The members then proceeded to deal with the business of the Session.

SOUTH INDIA.

Co-Operative Conference.

Final Session.

MYSORE, September 24.—Among the subjects discussed at the final session of the Mysore Provincial Co-operative Conference which assembled at 8 A. M. to-day were the following:—

Establishment of a Co-operative Savings Bank for juveniles, who would be permitted to make contributions up to three pies, it being decided that the subject be noted for future attention.

Mr. Rangasamy Iyengar, retired Revenue Commissioner, urged the establishment of a cattle Insurance Society, pointing out that this was a necessary provision for an agricultural State. The Registrar said that the scheme would be assisted by the Economic Conference.

The curtailment of the power of the Registrar in the auditing and inspecting of accounts was the subject of a lengthy debate, it being unanimously decided later that the existing provision should not be interfered with.

The improvement of agriculture by co-operative means and extension of co-operation among backward classes were subsequent issues. It was resolved to send representatives of Co-operative Societies to the Mysore Economic Conference, Legislative Council and Representative Assembly and District and Taluk Boards.

The Chairman, in closing the proceedings, complimented the delegates on the intelligent lines on which their discussion had been pursued and exhorted them to remember the important points alluded to in the enlightened speech delivered by the Yuvarajah at the opening of the Conference.

This afternoon the delegates attended a Garden Party at the Zoological Gardens given by the Yuvarajah.

Secretary of State

U.S.

K. P. Raman Pillai.

TRIVANDRUM, September 24.—The appeal case in Secretary of State for India, "versus" K. P. Raman Pillai, against the decision of the District Judge, Kottayam, for damages for breach of contract, came off for hearing to-day, in the High Court, before Justices Muthunayagam Pillay and Veeraraghava Iyengar. The Court heard the arguments on both sides.

As the District Judge did not find any opinion on the retrospective effect of the Royal Proclamation, though it was raised before him the High Court remanded the case to the District Judge to record a finding on that point.

The case will again come up within a fortnight, and the question is likely to be referred to a full bench for final decision.

Postal Notice.

In Bank remittance telegrams in plain language with one code word in text the Code word will be counted as commercial mark. Names of senders at the end of the text included in the counting. In cases where the new counting would increase a number of chargeable words the old system of counting will be adopted.

BURMA.

The Epigraphist for Burma.

A New Appointment

RANGOON, September 24.—Mr. J. Duroiselle, officiating Superintendent, Archaeological Survey, Burma, has

been appointed Epigraphist for Burma, a new appointment just created. On return from leave of Taw Sein, Superintendent, Archaeological Survey, Mr. Duroiselle's services will be retained as Assistant Superintendent for Epigraphy.

An Accident to a Steamer.

RANGOON, September 24.—An unknown steamer which had gone ashore yesterday off China-Bakir is now said to be "Kilkerran" in ballast from Karachi to Rangoon consigned to Joseph Heap and Sons. The cause of accident was due to her missing her bearings. She was floated without damage at flood tide and came up the river this afternoon. The steamer met no vessels of any kind during her voyage from Karachi.

PUNJAB.

Railway Line Breached.

CHITTAGONG, September 24.—The line has been breached at mile 378 between Langhollet and Diphu. Transshipment is necessary. It is hoped to restore communication in 24 hours.

The Viceroy's Fund.

Berhampur Durbar's Contribution.

LAHORE, September 24.—The Berhampur Durbar is contributing Rs. 50,000 to the Imperial Indian Relief Fund.

Grievances of Medical Students.

G. O. ON THE LAHORE FIASCO.

Report of the Committee of Enquiry

LAHORE, September 24.—The Government of Punjab are publishing in this week's Government "Gazette" a Resolution dealing with the recommendation of the Committee appointed to enquire into the alleged grievances of the students of the Lahore Medical College. A report of the Committee will be published along with the Resolution.

UNITED PROVINCES.

The C. P. C. Amending Bill.

ALLAHABAD, September 24.—Opinions are now reaching the Government of India on the subject of the Criminal Procedure Code Amending Bill. It is understood that the Calcutta High Court has generally approved of the principle of the measures.

A Gang of Dacoits.

Very Heavy Sentences.

ALLAHABAD, September 24.—In connection with the affair which took place between the Police and dacoits at a village called Sultanganjin Furruckhabad district on the 26th March when a small party of Police under Messrs Oakes and Higginson tackled a large party of armed dacoits and after sharp fight with casualties on both sides gave very good account of themselves a considerable number of arrests were made and 21 persons eventually were committed for trial. The Judgment of the Sessions Court has just been pronounced. Twelve members of the gang were sentenced to transportation for life and one man who has lost his leg in consequence of his wounds in fight got off with ten years imprisonment.

Stop-Press.

(3.45 P. M.)

It is officially announced that the following Officers have been saved from the three sunken cruisers, Captain: Drummond and Commander Sells of the "Aboukir" Commander Bertram Nicholson of the "Cressy" Captain Wilmot Nicholson and Commander Norton of the "Hogue".

The Admiralty list of Officers shows that the "Cressy" had eighteen dead including Captain Johnson and thirteen saved, the "Aboukir" seventeen dead and fifteen saved and the "Hogue" eight dead and twentythree saved.

A bluejacket on the cruiser "Lowestoft" says that the "Cressy" went down with guns firing. The Captain sank with the vessel the men swimming round and cheering him.

New Zealand's Army.

LONDON, September 24.—(1.45 A. M.)—Following the example of Canada New Zealand has arranged to send a further force equal to twenty per cent of the New Zealand Expeditionary Force six weeks after the despatch of the latter and a further five per cent monthly afterwards to replace wastage.

Fight to a Finish.

LONDON, September 25.—Telegrams from the colonies show that the loss of the cruisers has only strengthened the determination expressed throughout the Empire to carry the fight to a successful issue.

French Turks Gratified.

The French Turks are greatly interested to hear that their Indian co-religionists are coming to the assistance of France and that African Moslems are already preparing to enter into rivalry with their Indian brothers.

సుజ్ఞాన గ్రంథరత్నావళి.

దేశభాష్యదయమునకు విద్యావ్యాపనము మూలము. విద్యావ్యాపనము లేని ప్రాదేశికములు హిసాబ్బియం గుండుటయును విద్యావ్యాప్తిని గాంచిన పాశ్చాత్యదేశములు సుఖితియందుండుటయును నచభవవేద్యము. ఇటీవల హిందూ దేశమునందు సమతము విద్యావ్యాపనకయి ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. ఆప్రయత్నములు ఫలవంతములగుటకు మొదటిమెట్టు దేశభాషలందుగల గ్రంథసామగ్రియని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. విద్యా వ్యాపనమునకు కావ్యములవలె శాస్త్రములును ప్రబలసాధనములు. ఆ సాధన సంపత్తిని దేశభాషలందు సమకూర్చుటకై విద్యావంతులు పాటుపడుట దేశభాష్యదయమునకు శుభసూచకము. విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథములు దేశమునకు చేయుచున్న మహోపకారము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఆ మండలి ప్రచురములవలె నితర గ్రంథములును మూల మూలల వ్యాపించినగాని జ్ఞానము వ్యాపించుట కవకాశము గలుగదు. క్రీస్తు యక్ కాళేజయందు శాస్త్రోపాధ్యాయులుగనున్న కె. సీతారామయ్యగారు ద్రవిడభాషలందు ప్రకృతి శాస్త్రములకు సంబంధించిన ప్రథమపాఠ పుస్తకములను ప్రచురించి దేశమునకు మహాపకారమును జేయుచున్నారు. తెలుగు, అరవము, కన్నడము, మళయాళము భాషలందు సుజ్ఞానగ్రంథ రత్నావళి అను శీర్షికక్రిందను కొన్ని ప్రకృతి శాస్త్ర ప్రథమపాఠ పుస్తకములను బ్రచురించిరి. తెలుగుభాష దింతవరకును పృథ్వీ శాస్త్రము, జంతు శాస్త్రము, భౌతిక శాస్త్రము, శారీరక శాస్త్రము, ప్రాకృతికము, వృక్ష గణితము, హిందూదేశ రాజ్యాంగము అను విజ్ఞానములకు సంబంధించిన ప్రథమపాఠ పుస్తకములు ప్రచురింపబడినవి. ఈయావళియందు శాస్త్రజ్ఞానమును బోధించెడి నలువదిగ్రంథములను బ్రచురించుట గ్రంథకర్తసంకల్పము. అట్టి ప్రచురణములను జేయుటకు గ్రంథకర్తకు జీగిన సామర్థ్యానుభవములు గలవని ప్రచురితములైన గ్రంథములవలన విద్యా శిక్షణానుభవమువలనను విశదమగుచున్నది. ఇంతవరకును గ్రంథకర్త వ్యయప్రయాసలకు లోబడచేసిన ప్రయత్నము సంప్రదించుము. కాని, నెరవేర్చిన పనికంటె నెరవేర్చవలసినకార్యభార మధికముగనున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రపంచమంతయును నాభారమును పాలుగొని గ్రంథకర్తయొక్క మనోరథమును నిడర్చుటకై తోడ్పడినగాని కార్యము కొనసాగలేదు. గ్రంథ ప్రచురణయు త్వరగా ముగియుటకును గ్రంథములు వ్యాపించుటకును శ్రీమంతుల యొక్కయు భాషాభిమానులయొక్కయు తోడ్పాటునసరమని వేడుక జెప్ప నవసరములేదు. అట్టి తోడ్పాటులతో శీఘ్రముగాను విపులముగాను లభించిన సంత త్వరితముగ గ్రంథములు ప్రచురితములై వ్యాపించుటకు వీలు గలుగుచున్నది. గ్రంథములను, వెంట వెంటనే ప్రచురించుటకు విశేషమైన ధనము గావలసియుండును. అట్టివ్యయమును జేయుటకు జమీందారులును శ్రీమంతులును దగియుందురు. వారు గ్రంథములను ముద్రింపించియును, గ్రంథములను గొని పంచిపెట్టియును, రాజపోషకులుగను, పోషకులుగను, చందాదారులుగను జేరియును పుస్తకముల వ్యాపనకై తోడ్పడిన దేశభాష్యదయమునకును, భాషాభివృద్ధికిని, సద్వినియోగమునుజేసి గ్రంథకర్తయొక్క సదుద్యమప్రాప్తికి తోడ్పడనోపుదురు. ఆంధ్రమహాజనులు యథార్థముగ నుదార స్వభావమును బూని గ్రంథకర్తయొక్క మనోరథ

నిరోపా మహాసంగ్రహము.

ఇంగ్లండు-ప్రాస్తులు.

బ్రిటీషు సైన్యాధికారిని సాహసము.
 లండను సెప్టెంబరు 23:—ఆంధ్రైర్పు-కలోనునద్ద జెప్పిలిన గాలియోడలుండు పాకలమీదకు బ్రిటీషువారి విమానములైపోయి 1500 అడుగుల ఎత్తున నుండి దానిమీద బాంబులవేసెను. పాకనిష్ఠులకు నెమిదట వారు తీవ్రపూర్వ స్థానములజేరిరి. వీనిలోకొకటి క్రిందికిదిగెను. బెల్జియనుల సాయుధ మోటారుబండియొకటి దీనికిసహాయము బోయెను.

జర్మనీవారి ప్రకటన.

లండను, సెప్టెంబరు 23 ఆంధ్రైర్పు—డెన్మార్క్ దాడుల వద్దను జెప్పిలిన పాకమీద బ్రిటీషువారి విమానము బాంబులవేసెను. పాకయొక్క క్రిందికిదిగెను. బెల్జియనుల సాయుధ మోటారుబండియొకటి దీనికిసహాయము బోయెను.

ఆంగ్ల దొరతనమువారి ప్రకటన.

లండను, సెప్టెంబరు 23:—బ్రిటీషు నావికావిమానములు డెన్మార్క్ దాడులవద్ద జెప్పిలిన పాకలమీద ౭ డెను. పాకము చు కమ్మియుండుటచే స్థితిగతు లనకూలముగలేవు. 400 అడుగులఎత్తుననుండి స్టాక్. లెఫ్టెనెంట్లు కొంతమంది బాంబులవేసెను. నవ్వు మెంతకలిగినదియు దెలియలేదు. కాలెట్టు విమానమున కొకగుండుతగిరి. విమానములన్నియు సురక్షితముగా జేరినవి. ఆంగ్లైర్పునకు గాని మరెవ్వరిగాని యికమీద వారు బాంబులవేసినవో మనము తిరిగి యెంతవరకైనను వారివైబోవచ్చునని దీనివలన దెలియుచున్నదని నాకా సంఘమువారు దెలుపుచున్నారని వార్తాపకట నాఫీసువారు ప్రకటించుచున్నారు.

బ్రిటీషు యుద్ధపుట్రోడలు.

జర్మనీవారిచే ముంచివేయబడుట.

లండను సెప్టెంబరు 23:—ఆంధ్రైర్పు - మునిగిపోయిన బ్రిటీషు యుద్ధపుట్రోడలలో చావక బ్రతికియుండినవారును పడవలను స్టోరామును దెచ్చివారియొద్దకు గన్పించెను. ఈ స్టోరాలోనివారు హాగ్, ఆర్మీ కేర్ యుద్ధపుట్రోడల మీద యుద్ధమున 6 గంటలకు టార్పెడోబోటులు పడెనని చెప్పుచున్నారు.

8 గంటలకు క్రెస్టిఅనునోడి మునుగుచుండ స్టోరా చూచెను. బ్రతికియున్న వారు మూడుడెను జేరినపుడు వారి నడుగగా మూడుమోటారులు బ్రచురము జేయుచున్నపుడు వాతావరణము బహుచక్కగ నుండెననిచెప్పిరి.

అమూకీర్ యొడ కనేజ్ బోటు దెబ్బలుతగిలెను. వెంటనే 5 నిమిషములలో నది మునిగిపోయెను. ఇంతయు గానరాకుండుటచే అమూకీర్ మందుగనిని తాకుచు మునిగియుండునని యితర యుద్ధపుట్రోడలలోనివారు దలంచిరి. కొన్ని నిమిషములకు హాగ్ అనునోడకు దెబ్బలుతగిలి మునిగిపోయెను. క్రెస్టిఅనునోడ. రెండు టార్పెడోబోడలను ముంచివేసినపిదప దానిమీదనే టార్పెడోబోడ పడెను.

నవ్వుము.

చావక మిగిలినవారు హాంబులలోనున్నారు.

లండను సెప్టెంబరు 23:—ఈముంచివేయబడిన మూడు యుద్ధపుట్రోడలలోను 2000 మంది కళాసులున్నారు. వీరిలో చాలమంది చాతాముపట్టణమువారు. చావక మిగిలిన వారందఱును ముగ్లసముఖో నైస్ అడ్మిరల్ సర్ బాక్ జెలికోజుగా రిక్తమై జర్మనులకు బుద్ధిజేసెనని చెప్పుచున్నారు. అమూకీర్ యొడలోనివా రిదులాడుచుండ వాటిని కేసుట్టి హాగ్ క్రెస్టి అను నోడలు పడవలకుదొనెను. అప్పుడత్యవసారి టార్పెడోబోడలను పడినవి. హాగ్ బుద్ధి జేరినవారు అనేకవారములనుండి బహుశాగ్రధతో శోధించిన ఫలమునందికార్యము జరిగెనని చెప్పుచున్నారు. చావక మిగిలినవారిలో హాంబుల జేరిన వారందరిని దచ్చిదొరతనమువారు యుద్ధపు ట్రోడలకు నంతురు.

సిస్టికై తోడ్పడుటకు బ్రాధతులు. ఈవిషయమును వివరముగా దెలిసికొన గోరువార లీక్రింది చిరు నామాను వ్రాసికొనవలయును.

కె. సీతారామయ్య బి.ఎ. ఎల్.టి,
 బందరువీధి, చెన్నపురి.

హాతకేషులు మరొకొందరు వచ్చుట.

లండను సెప్టెంబరు 23:—(రాత్రి 12-40) హాతకేషులు మరొకొందరు లోయపువేలికి 250 మంది సురక్షింపబడిరిగాని వారిలోచాలమంది మరొకొకడై టార్పెడోబోడ నెక్కిరి. హాగ్ బోడ టార్పెడోబోడును మరొకొందరును వచ్చిరి. అమూకరు ఓడలోనివారు 45 మందిమాత్రమే సురక్షింపబడిరిని యిదివరకు తెలిసినది.

లండను సెప్టెంబరు 23:—(రాత్రి 12-40) మునిగిపోయినయుద్ధనావలలోని 287 గురు అంగములకొక స్త్రీమరు కొనివచ్చినది. వారిలోకొకడు చచ్చెను. కొందరు గాయములు తగిలినవారున్నారు. యామూడు యుద్ధనావలను జర్మనీవారి సబుమెరిను వోడలు 5 ముట్టించినవి. యామూడిటికిని తోడు పడబోయిన మరొకొన్ని ఇంగ్లీషువారి కూసరులును టార్పెడోబోడులను జర్మనుల సబుమెరినులను రెండింటిని ముంచివేసినవి. స్త్రీమరులు హాతకేషులను మూడెనుకకు తీసుకొని వచ్చుచున్నవి.

లండను సెప్టెంబరు 23:—(రాత్రి 1-20) మరి 80 మంది హాతకేషులు హాంబులకి వచ్చిరి 700 మందిరక్షింపబడిరిని యూహించుచున్నారు. నైనికోడ్వోగులు 30 మంది నిరపాయముగ దరికేరి వారుకట్టకు బట్టలులేక శాలువలును గోసె సండులు మొదలగునావిక మొలకు చుట్టూగియున్నారు.

లండను సెప్టెంబరు 23:—(రాత్రి 3 గంటలు) మూడెను ఓడయను 6 గంటలకు మొదట ఆంగ్లైర్పును తీసివారి హాగ్ గును మునిగిపోయినది, క్రెస్టి 2 సబుమెరినులను ముంచి తానుగూడ ముంచబడెను. క్రెస్టి 8 గంటలకు మునిగిపోయినది.

ఇండియా బిల్లులు.

లండను సెప్టెంబరు 23:—ఈ 3,188,000 నుల వరకు ఇండియా బిల్లులకై దరఖాస్తులు వచ్చినవి. మొత్తముమీద 100-కి 4 $\frac{1}{16}$ శంకున చేతున్నది.

నొందవనై నికుల సామ్రాజ్యము.

లండను సెప్టెంబరు 23:—నొరేషు నేము సెంటుబాక్ సంఘమునందలి ఆంబుర్లకు శాఖవాకి నొందవనై నికులకు సౌఖ్యమును గూర్చునా మామన సోదా జెయిటకధి కామయ్య బడెను. ఈసంఘమునకు శ్రీరాణిగా ర్యక్షులు.

చక్కెరను దిగుమతి చేయగూడదు.

లండను సెప్టెంబరు 23:—హాంబుల దొరతనమువారి యుత్తరపుటకు వ్యతిరేకముగా బ్రిటీషు సైన్యము తమసరకులను హాంబులలోని వస్త్రుల కమ్మించుటకు బ్రిటీషు హాంబునుండి చక్కెర దిగుమతియూపేజేయబడెనని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

వేల్పుచుండి యొక క్రొత్తపటాలము.

లండను సెప్టెంబరు 23:—అయిడ్ బాక్ గారిసలహా ననుసరించి యొక వేల్పునైకులతో పటాలము నేర్చుజేయకీచనరు బ్రెభువుగారు త్రిపు జేసిరి.

ఉద్యోగియులలో నవ్వుము.

లండను సెప్టెంబరు 23:—నైనికోడ్వోగియులలో వీక్రిందివారు నవ్వుమెరిని ప్రకటించబడెను. చచ్చినవారు:—నెం 9 రు లాన్సులలోని లెఫ్టెనెంట్లు యఫ్.డి. ఆల్ ఫ్రెడ్ రాయల్ సెమెన్సుపటాలములోని మేజర్ యం.కుక్కన్, లెఫ్టెనెంట్లు డాక్, కింగ్సు రాయల్ రై ఫిల్ కో రు లోని నెకండు లెఫ్టెనెంట్లు యస్. జే.బి.డి. సెక్, ఫ్లెమెన్సుపటాలములోని కె.నెక్ట్.ఇ. ఆర్. జోన్సు. రాయల్ డబ్లిక్, పూర్వవీరులలోని సెకండు లెఫ్టెనెంట్లు బి.మెక్లెన్ రాయల్ విండురైఫిల్సులోని సెకండు లెఫ్టెనెంట్లు మాజెన్స్. గార్డల్ హెలాండ్సులోని లెఫ్టెనెంట్లు డబ్లియు. ఇ. ముర్రె కాల్సు వాల్ ప్రభువులైటు ఇక్ పెంట్రూలోని కె.నెక్ట్. ఆర్. ఆలివర్. లంకామైరు పూర్వవీరులలోని సెకండు లెఫ్టెనెంట్లు జి. పాల్నెక్. కింగ్సుటక్ యార్కు సెయిల్లు ఇక్ పెంట్రీ లోని సెకండు లెఫ్టెనెంట్లు జి. వెస్. రాయల్ సెమెన్సు పటాలములోని కె.నెక్ట్ యల్. ప్లేటర్. లంకామైరు పూర్వవీరులలోని సెకండు లెఫ్టెనెంట్లు సి. ప్రాబ్బు. సీఫర్డు హెలాండ్సు లోని సెకండు లెఫ్టెనెంట్లు ఎ. జి. యక్. విల్లియంసన్. ప్లాక్ వాన్. లెఫ్టెనెంట్లు. ఇ. హాన్. హాన్. బిల్నెక్.

అంశము సెప్టెంబరు 23 - గొల్లపూడి సేనలు సమ్మదిగ జర్మనీ దేశమునందలి కానిగ్సుబర్గ్ నగరముచుట్టు చేరుచున్నారు. లిబియా, మెహెల్కెస్, టాఫూ, అనుప్రదేశములను రషియనులు ఆక్రమించుకొనుచున్నారు. ఈ ప్రదేశములు కానిగ్సుబర్గ్ చుట్టుపట్లమున్నవి. కానిగ్సుబర్గ్ నగరము బాల్టిక్ సముద్రతీరమున నున్నది.

జెరోస్టాపుపై ఫిరంగులు కాల్పులు

లండను సెప్టెంబరు 23:—జెరోస్టాపుపై పట్టణమునై ఫిరంగులు కాల్పులను ఇంట్లోను దొరతనమువారు ప్రకటించినారు. రషియనులు ఆస్త్రియను సేనలను తరుముచునే యున్నారు.

రషియనులు రియంధములను పట్టుకొనుట.

లండను సెప్టెంబరు 24:—రషియనులు జెరాస్టా పట్టణమునై ఫిరంగులు కాల్పులకు మార్గము జెంకిల్ పట్టణము నకు దక్షిణముగా శత్రువుల ముందుగానుండియున్న బండ్లను పట్టుకొనిరి. కానుకలీకమున పెద్దఫిరంగులతోను, సర్వలెట్టతో నున్న ఆస్త్రియనుల రక్షకస్థానములను రషియనులు పట్టుకొనిరి.

దక్షిణాఫ్రికా

జనరల్ బోతా.

లండను సెప్టెంబరు 23:—కేపుటవై జర్మన్ సాకు వెస్తు ఆస్త్రికామీరకు వెనలటయందు జనరల్ బోతాగారు సేనానిగా నుందురు. యూనియన్ రక్షక ప్రయత్నమునకు జనరల్ స్మట్సుగారు కమాండెంటు జనరల్ గానుందురు.

దక్షిణాఫ్రికానాని సంతృప్తి.

లండను సెప్టెంబరు 23 దొరతనమువారు పట్టుదలతో పనిజేయ సమకట్టిరిని జనరల్ బోతాగారు సేనానిగనుండుట వలన నూచింబుకుచున్న దని దక్షిణాఫ్రికానాని వారు సం తోషముతో నున్నారు. ఈ లోపల జనరల్ బోతాగారు ముఖ్యమంత్రిగా కూడనుండురు.

హాలండు.

మెయిస్త్రిమీద బాంబులు వేయుట.

లండను సెప్టెంబరు 23:—మెయిస్త్రిమీద నొక విమానము బాంబులవేయవలెనని ప్రయత్నము చేయెను. దచ్చిపైనుకులు తుపాకులు బారుజేసిరిగాని ఫలితము లేక పోయెను.

జనరల్

దేవాలయమును ధ్వంసము చేయుట.

పోవుగారి ఆగ్రహము.

లండను సెప్టెంబరు 24:—రీమునగరమునందలి కేథెడ్రలును జర్మను సేనలు ధ్వంసముచేసి నందుకు చింతిల్లుచు గోమనుకేటలిక్కు మతగురువుకు పోవు జర్మను చక్రవర్తి గాకి ఈక్రింది క్షేత్రిగామును పంపిరి. రీమునగరమునందలి పత్రికలు వ్రాయుచున్న వివిధ దేవాలయములను ధ్వంసము చేయుటవలన, భగవంతునికి ఆగ్రహము కలిగించుచున్నాము. భగవంతుని ఆగ్రహముముందు మహాబలవంతములగు సేనలు కూడ ఎందుకుపనికిరాని వగును. ఈ క్షేత్రిగామును జర్మనీ చక్రవర్తిగాకి పంపినది తేనిదిచెప్పుటకు వీలులేదని పోవుగారి ఆలోచన సభవారు అనుచున్నారు.

ప్రత్తి న్యవసాయము

లండను సెప్టెంబరు 23:—కెయిగో ఈ పంటలో నుమారు 4 కోట్ల కాంటల్ ప్రత్తిమూత్రమే యమ్ముడగునని దోచుచున్నందున నింతకుమించి ముందు పంట వేయగూడదు. కాబట్టి ప్రత్తి సాగుజేయబడు భూమినిరక్షమునొక కోటి షెడ్డనుల దగ్గింపుచు నొక క్రొత్తకామము నమలులో సంపదనునీ వ్యవసాయమంత్రిగారు చెలుపుచున్నారు. కొన్నికీళ్ల ములందు తప్ప నితరచోట్ల ప్రత్తిని నాటినేకూడదని యుత్తరపు జేయబడును. దీనికి వ్యతిరేకముగ నడచువారు ఖైదుజేయబడుదురు. ఈ తొలగింపబడిన భూములందు కాయధాన్యములు పండింపబడును.

మాంటినిగ్రీసేనలు సర్వయా ముఖ్యపట్టణముగ సేరా జెనోను సమీపించుచున్నవి.

దక్షిణహిందూసానము.

ఇండియా మంత్రిగార్డెన్

కె. పి. రామమూర్తి

తిరువనంతపురము సెప్టెంబరు 24:—ఈదావా నిరారు నామా పరతులకు భంగము కలిగినందున వచ్చిన నవ్వమునకు

తేబడినది. ఈదావాలో కొట్టియాంజిల్లాజడ్డిగారిచ్చినతీర్పువైని హోదావర కసీలుచేయబడినది. జడ్జిలు ముత్తునాయకంపిళ్ల గారును వీరరాధువయ్యంగారును, చెందుపత్తులవారి వాదప్రతి వాదములనువినిరి. (రాయలు ప్రాక్ మేషను) చక్రవర్తిగార్డెన్ ప్రకటన గతకాలమునకుగూడ వ తీర్పును వాదము కండికొట్టబోకూడ చేయబడినను, జిల్లాజడ్జిగా తీర్పును సెట్టితీర్పును యిచ్చి యుండలేదు. కాన నావిషయమున తీర్పువాయటకు మరల నాదావాను జడ్జిలుక్రింది కోర్టునకు పంపిరి. మరల 15 కోజుల లో నీదావా విచారణకువచ్చును. అప్పుడు ఆఖరు తీర్పుచెప్పుటకు ఆదావాను (పులుడెంచి) అందరు జడ్జిలుకలసి విచారించెదరని తోచుచున్నది.

మొనూరు పరిపత్తిసంఘసభ.

కడపటి సమావేశము.

మొనూరు సెప్టెంబరు 24:—ఈయనయము 8 గంటలకు పరపత్తిసంఘసభ కడపటి సమావేశము జరిగినది. అందు చర్చింపబడిన విషయము—తీగువనవారి బడినది:—చిన్న పిల్లలకొక నేపింగుబాంకి నేర్పుచుట, వాటిలో, కాని మొదలకొని పిల్లలు దాచుకొనుట నేర్పుచుట, యను విషయమును ముందు పరిష్కరింపబడుటకు కేర్వించిరి.

పశువుల భీమాసంఘము నేర్పరచనలెననియును వ్యక్త సాయాభివృద్ధినికొర వేకమునగి యవకరమనియును ఓటైర్లు రివిన్యూకమీషనరు రంగనాథుని ఆహ్వానించినది. ఆ యేర్పాటునకు ఆర్థికసభవారు సహాయమునర్తురని రిజల్యూరు గారనిరి.

తెక్కలను పరిక్షించుటకు విమర్శించుటకు నగుచున్న వ్యయమును రిజల్యూరు గారు తగ్గించినవిషయము విపులముగ చర్చింపబడినది. ప్రస్తుతమున్న ఏర్పాటునకు భంగము కలిగించ గూడదని సభవా రేకాభిప్రాయమై తీర్మానించిరి.

పరపత్తి పద్ధతులవలన వ్యవసాయము నభివృద్ధిచేయుట, నాగరకతలేని తెగలలో పరపత్తిపద్ధతి వ్యాపింపజేయుట, యను విషయములను తరువాత చర్చించిరి. మొనూరు ఆర్థికసభలోను, కాననర్యాణసభలోను, తులసిధరుల సభలోను, జిల్లాబోర్డు తాలూకాబోర్డు సభలలోను, పరపత్తి సంఘప్రతినిధులుండుట కను మతింపవలెనని దొరతనమువారిని కోరుటకు తీర్మానించిరి.

శ్రీ యువరాజుగా తొనంగిన గంభీరోపన్యాసమునందలి ముఖ్యాంశములను మఱకకుండెదరు గాకయని సభాసమలను హెచ్చరించుచు సభ్యులు చతురగతినికొనర్చిన వాద ప్రతివాదములకు వారిసభినందించుచు నగ్రాసనాధిపతి సభనుమింగెను.

(జాబాజికలు గార్డెన్.)

వ్యగములను పట్టలను వెంచిచూపించెడి తోటలో యువరాజుగా రీమధ్యాహ్నము ప్రతినిధులకు తోటవిందు చేసిరి.

బొంబాయి.

యుద్ధమునక్షర.

ఇండియను వాలంటీర్సు ఎందుకు పంపరాదు ?

బొంబాయి సెప్టెంబరు 23:—నాగపూరు వాలంటీరు రైఫిల్ సేనలో లెఫ్టనెంటుగ నున్న యథ్. హ్యాయరుగారు బొంబాయిగరమునందలి మైమ్సు ఆఫ్ ఇండియాపత్రికకు ఈ క్రిందివిషయమున వ్రాసిరి:—ఇండియాలోని వాలంటీరు సేనల నుండి ఇంక కొందరిని యూరోపులో జరుగుచున్న యుద్ధము నకు పంపరాదు? రైలువే వాలంటీరుపటాలములుగాక, 11 రైఫిల్ పటాలములు, ఒక గార్డుపటాలము కలదు. ఈ పటాలములలో ఒక్కొక్కదానినండి 40 మంది పైనికులు, ఇద్దరు ఆఫీసర్లుచొప్పున తీసికొనువత్తుమున 480 మంది పైని కులు 24 మంది ఆఫీసర్లు వున్నాడురు. ఇవిగాక 8 రైలువే వాలంటీరుపటాలములు కలవు. ఈపటాలములలో ఒక్కొక్కదానినండి 20 మంది పైనికులను 8 మంది ఆఫీసర్లను తీసికొను పత్తుమున మొ 168 మంది అగుదురు. తరువాత రైలుహార్సు రెజిమెంటు 8 కలవు. హాంబెడ్ రైఫిల్ రెజిమెంటు 20 కలవు. వీనినండి 120 మంది పైనికులను 5 గురు ఆఫీసర్లను తీసికొనవచ్చును. ఆర్టిలరీ వాలంటీరుపటాలమునండి ఇదివరకే కొంతమంది యుద్ధమునకు వెళ్లియున్నారు. ఐనను ఇంకా 40 మంది పైనికులను, ఇద్దరు ఆఫీసర్లను, చెందు ఫీరంగులను తీసి కొనవచ్చును. నా సలహా ప్రకారము నడుచుకొనుపత్తుమున 800 మంది పైనికులు, 39 మంది ఆఫీసర్లు ఏర్పడుదురు. వీరి నందరిని వెంటనే జులైపూరుకు పిలిపించి ఒక్క నెల తరఫీకుచేయించ వలెను. ఈసేనను యూరోపులో యుద్ధముచేయుటకుమాత్ర మే పంపవలెను, ఇంకొకచోటికి పంపుటకు వీలులేదు.

పంజాబు

రాజప్రతినిధిగారి యుద్ధనిధి.

బొంబురము సంస్థాపనావారీ విచారము.

లాహోరు సెప్టెంబరు 24:—రాజప్రతినిధిగారు సామ్రాజ్య సంరక్షణనిధికి బొంబురం సంస్థాపనవారు 50 వేలరూపాయలను యిచ్చిరి. ఈ సంస్థాపనము పంజాబులోనున్నది.)

లాహోరు మెడికల్ విద్యార్థులు.

విచారణసంఘమువారు తెలిపిన సమాచారము.

లాహోరు సెప్టెంబరు 24:—లాహోరు మెడికల్ కాలేజి విద్యార్థుల యిబ్బందులను గుర్తించి విచారణచేయుట కేర్పడినసంఘమువారి సలహావైని దొరతనమువారు చేసిన తీర్మానమును యావారపు గెజెటులో ప్రకటించెదరు. తీర్మానముతో పాటుకమిటీవారి రిపోర్టుగూడ ప్రకటించెదరు.

రై యకట్టలెగుట.

చిటిగాంగు సెప్టెంబరు 24:—రైయలు డిఫూలకు మధ్య 378వ మైలువద్ద గండిపడ్డది. సరకులను చాటసారులను చున్నవలసి వచ్చుచున్నది. 24 గంటలలో మరల గండిపూడ్చి ప్రయాణము నిరంతరాయముగ సాగింపవచ్చునని తలచుచున్నారు.

ఎమైనయుద్ధనావ.

ఈ పట్టణములో నిన్నటి దినము మధ్యాహ్నము సరికి ఫిరంగి గుండ్ల చెబ్బలు తగిలిన వారిలో 15 మంది చనిపోయి నారు. మరికొందరు జెనరల్ ఆస్పత్రిలోనుండి చికిత్స నొందుచున్నారు.

తిరువత్తూరు ప్రభువండి మరయొక జర్మను యుద్ధనావ పిరంగులు వైచుచుండినదని నేటియందయము పట్టణములో నొకవదంతి పుట్టినది. కాని, యిందెంతమాత్రమును నిజములేదు. ఈ మాట కేవలము ఆధృతము. కానిమోనావద్దనున్న బ్యాటరీ దగ్గర నొట్టల్లు తమ ఆభ్యాసము కొరకై ఫిరంగులను కాల్పుచుండినమాట నిజము. కాని, వై వదంతి కెంతమాత్రము నాధారము లేదు. నేటియందయము దివాను బహదూరు పి. హాంతుకము నాయుడుగారు బ్యాట్రువులలో నున్న ఆ నేక పిగలలోనికిపోయి ప్రస్తుత మందలి యథాస్థితిని జనులకు చెలిమి జెప్పుచు లేనిపోని గాలికయిర్లకు జడిసి పట్టణమును విడిచి పారిపోవలదని జనులకు సలహా యిచ్చుచుండిరి.

పట్టణమును గాపాడుట.

పట్టణమున పట్టిమహాయుధము గలగరకుండ గాపాడుటకై, యొకరైఫిల్ సేన యుద్ధనావయును, మరిరెండు క్రూసర్లను చెన్నపట్టణపు రేవునకు రానున్న వి.వెరెండు క్రూసర్లలో నొకటి జపానువారిచేతనడిచి యిండ్లీ పువారిది.

ఎమైన ఎక్కుడనున్నదో యావరకును జెలియలేదు. దానివిషయమైన సమాచారమును రేవు ఆధికారులు ప్రతినిమిషము ఎదురుచూచుచున్నారు.

రాజప్రతినిధిగారి సందేశము.

ఉదకమండలము సెప్టెంబరు 24:—మంగళవారము నాటిగాత్ర మద్రాసువైని ఫిరంగులు కాల్పిన జర్మనుల యుద్ధనావయును ఎమైనపు పట్టుకొనుటకై, మూడుక్రూసర్లు దానిని వెదకుచున్నవని రాజప్రతినిధిగారు గవర్నరుగారికి తెలియజేసి యున్నారు.

పురుచ్చేరి సెప్టెంబరు 24:—నిన్నటి యుద్ధయమున మూడుగంటలసమయముందు ఎమైన రాత్రి మద్రాసువై ఫిరంగులను కాల్చి దక్షిణమువై పుగా వెదలిపోయెనని మద్రాసు నుండి ఇక్కడ దొరతనమువారికి తెలిపారవచ్చినది. తెల్లవాటి 5 గంటలకునున్నటికి ఎమైన సముద్రమునందు కనిపించెను. మరయొక బొట్టవీరును వైట్ బెట్టుకొని మెల్లగావచ్చుచుండెను. సుమారు 6 గంటల సమయమున, తీరమునకు స్వల్పదూరమునందు, అనగా రేవునకును కొంత దక్షిణముగానుండి పట్టామువై పునకు తిరిగి పరికించుదానికలె నిలవబడియుండెను. 6-30 గంటలవేళ మెల్లగా కడలూరువై పుగా వెదలిపోయెను.

కడలూరు:—ఎమైన దానివెంటున్న బొట్టవీరును, కడలూరు రేవువద్ద 11 గంటల సమయమున కనుపడి, ఆస్పయముఖన నచ్చుకొనెపోయినవని కడలూరు కలెక్చరుగారినుం రు గారికి తెలిపారవచ్చినది.

ఎ యింతవరకు ఎచ్చటను కనుపడలేదు.

